

10.07.2017. Nr. 01-22/469

Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra
Studiju akreditācijas komisijai

IESNIEGUMS

profesionālās maģistra studiju programmas „Aviācijas vadība”
licencēšanai

Augstākās izglītības iestāde	Transporta un sakaru institūts
Reģistrācijas apliecības numurs	Nr. 3343801782
Juridiskā adrese, tālruna numurs un e-pasta adrese	Lomonosova ielā 1, Rīgā, LV-1019, Latvija tālr. 67100665; tsi@tsi.lv
Studiju programmas nosaukums	Aviācijas vadība
Studiju virziena nosaukums	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	47345
Studiju programmas īstenošanas valoda	Angļu
Studiju programmas īstenošanas ilgums un apjoms, studiju veids un forma	1) 80 kredītpunkti (120 ECTS) 2 gadi jeb 4 semestri pilna laika klātienes studijas, 2,5 gadi jeb 5 semestri nepilna laika neklātienes studijas. 2) 60 kredītpunkti (90 ECTS) 1,5 gadi jeb 3 semestri pilna laika klātienes studijas, 2 gadi jeb 4 semestri nepilna laika neklātienes studijas.
Uzņemšanas prasības	1) Bakalaura grāds vadībzinātnē, ekonomikā, loģistikā, transportā, uzņēmējdarbības vadībā, administrēšanā, aviācijas transportā, vai tam pielīdzināma izglītība 2) Profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā, transportā, loģistikā, aviācijas transportā un/vai 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība vadības, ekonomikas, administrēšanas, uzņēmējdarbības vadības, loģistikas tematiskajās jomās, vai tam pielīdzināma izglītība, un apgūta profesionālā prakse vismaz 20 KP apjomā
Iegūstamais grāds, piešķiramā profesionālā kvalifikācija	Profesionālā maģistra grāds aviācijas vadībā vai profesionālā maģistra grāds aviācijas vadībā un transporta uzņēmuma vadītāja kvalifikācija (5.PKL)
Adrese, kur tiks īstenota studiju programma	Transporta un sakaru institūts, Lomonosova ielā 1, Rīgā, LV-1019, Latvija
Programmas direktors:	Artūrs Saveljevs, tālr.: 29165222, e-pasts: Saveljevs.A@tsi.lv
Personas vārds, uzvārds, amats, kuru augstskola pilnvarojusi kārtot ar licencēšanu saistītos jautājumus	Santa Pūle, TSI izglītības darba speciālists tālr: 29635322, e-pasts: Pule.S@tsi.lv

Rektora v.i.

J.Kanelis

TRANSPORTA UN SAKARU INSTITŪTS

APSTIPRINĀTS

21.03.2017. TSI Senāta sēdē
(protokols Nr.6)

PROFESIONĀLĀS MAĢISTRA STUDIJU PROGRAMMAS
„AVIĀCIJAS VADĪBA”

LICENCĒŠANAS PIETEIKUMS

Rīgā, 2017.

SATURS

IEVADS.....	5
1. STUDIJU PROGRAMMAS MĒRĶI UN UZDEVUMI	6
2. STUDIJU PROGRAMMAS PAREDZĒTIE STUDIJU REZULTĀTI	6
3. STUDIJU PROGRAMMAS SATURA UN STUDIJU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS	8
3.1. Prasības iepriekšējai izglītībai.....	8
3.2. Studiju programmas plāns.....	8
3.3. Augstākās izglītības studiju programmas struktūra	9
3.4. Studiju programmas organizācija. Prakses plānojums	10
3.5. Izmantotās studiju metodes un formas	11
3.6. Studiju programmas iekšējās kvalitātes mehānisma darbība	12
3.7. Studiju programmas apguves vērtēšanas sistēma un rezultātu analīze	13
4. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA TSI STRATĒGIJAI, MĒRĶIEM UN UZDEVUMIEM	15
4.1. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam.....	15
4.2. Studiju programmas atbilstība TSI mērķiem un uzdevumiem.....	16
5. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA NORMATĪVAJIEM AKTIEM AUGSTĀKAJĀ IZGLĪTĪBĀ	17
5.1. Studiju programmas atbilstība otra līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartam.....	17
5.2. Studiju programmas atbilstība profesijas standartam.....	19
6. SALĪDZINĀJUMS AR TĀDA PAŠA LĪMEŅA UN TĀDAM PAŠAM STUDIJU VIRZIENAM ATBILSTOŠU ES VALSTS ATZĪTU AUGSTSKOLU STUDIJU PROGRAMMĀM	21
7. STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANĀ IESAISTĪTĀ AKADĒMISKĀ PERSONĀLA UZSKAITĪJUMS.....	23
7.1. Profesionālā maģistra studiju programmā nodarbinātais akadēmiskais personāls.....	23
7.2. Akadēmiskā personāla pētniecības darbība un tā ietekme uz studiju darbu	25
8. STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANĀ IESAISTĪTO STRUKTŪRVIENTĪBU UZSKAITĪJUMS	28
9. STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMĀIS MĀCĪBU PALĪGPERSOŅS	28
10. STUDIJU PROGRAMMAS IZMAKSAS.....	29
11. STUDIJU UN INFORMATĪVĀ BĀZE (TAI SKAITĀ BIBLIOTĒKA), KĀ ARĪ FINANSIĀLĀ UN MATERIĀLTEHNISKĀ BĀZE	29
12. INFORMĀCIJAS PAR ABSOLVENTU NODARBINĀTĪBAS PROGNOZĒM UN DARBA DEVĒJU IESAISTI STUDIJU PROGRAMMAS IZSTRADĒ	32
12.1. Latvijas darba un izglītības tirgus novērtējums par darba vietu pieejamību studiju programmu absolventiem	32
12.2. Sadarbība ar darba devējiem, profesionālajām organizācijām.....	34
13. APLIECINĀJUMS, KA AUGSTSKOLA NODROŠINĀS IESPĒJAS TURPINĀT IZGLĪTĪBAS IEGUVI.....	35
PIELIKUMI.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

1. pielikums. Augstskolas Senāta lēmums par profesionālā maģistra studiju programmas „Aviācijas vadība” īstenošanas uzsākšanu
2. pielikums. Studiju plāns
3. pielikums. Studiju priekšmetu apraksti
4. pielikums. Sadarbības līgumi ar partneriem
5. pielikums. Prakses nolikums
6. pielikums. Prakses programma
7. pielikums. Sadarbības līgumi par prakses vietu
8. pielikums. Studiju virziena absolventu aptauja
9. pielikums. Studiju virziena SVID-analīze
10. pielikums. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācītspēku saraksts
11. pielikums. Apliecinājums, par mācītspēku svešvalodas zināšanu prasmju līmeni (valodu pase)
12. pielikums. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācītspēku radošās un zinātniskas biogrāfijas (Curriculum Vitae)
13. pielikums. Mācītspēku ar studiju programmu saistīto zinātnisko publikāciju saraksts
14. pielikums. TSI zinātnisko pētījumu projektu saraksts
15. pielikums. TSI nodrošinājums ar auditoriju fondu un noslodze
16. pielikums. Dokuments, kas apliecina, ka studējošiem nodrošināta iespēja turpināt izglītības ieguvu, ja licencējamās profesionālā maģistra programmas īstenošana tiks pārtraukta
17. pielikums. Uzņēmumu atzinuma vēstules
18. pielikums. Aviācijas asociācijas atzinuma vēstule
19. pielikums. Diploma un diploma pielikuma paraugs

IEVADS

Ņemot vērā pasaules globalizācijas un ekonomiskās vides attīstības procesus, kā arī aviācijas pārvaldījumu liberalizāciju, aviācijas nozare šobrīd piedzīvo strauju attīstību. Šajā starptautiskajā kontekstā Transporta un sakaru institūta (turpmāk – TSI) profesionālā maģistra studiju programma “Aviācijas vadība” nodrošina vispusīgu nozares profesionāļu sagatavošanu, kas spēj risināt kā vadības, tā specifiskus aviācijas uzdevumus.

Pateicoties aviācijas nozares izaugsmei un pieaugot tās lomai pasaules valstu ekonomikās, ir būtiski pieaudzis arī pieprasījums pēc kvalificētiem nozares profesionāļiem. Aviācijas pārvaldījumu tirgus liberalizācija ir ievērojami saasinājusi konkurenci starp aviācijas pārvaldītājiem, kā rezultātā aviācijas pārvaldījumi ir kļuvuši daudz pieejamāki. Pateicoties tam, gan aviācijas pasažieru, gan kravu apgrozījums ir radījis pieprasījumu pēc kvalificēta darbaspēka, kā rezultātā daudzās Eiropas un pasaules augstskolās ir izveidotas biznesa vadības programmas aviācijas vadība.

Profesionālā maģistra studiju programmas “Aviācijas vadība” nodrošinās vispusīgu ar aviāciju saistīto uzņēmumu un iestāžu vadītāju profesionālu sagatavošanu, kas sniegs iespēju veidot profesionālo karjeru tādos ar aviācijas nozari saistītos uzņēmējdarbības virzienos kā gaisa kuģu pasažieru un aviācijas kravu pārvaldījumi, lidostu, lidsabiedrību, gaisa kuģu tehniskās apkopes, un citu ar nozari saistīto uzņēmumu vadība.

Programma var būt pievilcīga ne tikai aviācijas nozares profesionāļiem, kas vēlas iegūt padziļinātas zināšanas nozarē, bet arī citu nozaru speciālistiem, kuru darbība tieši vai pastarpināti ir saistīta ar aviāciju, kā, piemēram, tūrisma, finanšu un investīciju, apdrošināšanas, loģistikas, tranzīta, augsto tehnoloģiju preču ražošanas un citu nozaru speciālistiem, kā arī tiem, kas vēlas savu tālāko karjeru saistīt ar aviācijas nozari.

Mūsdienu aviācijas nozares tendences dod pamatu optimismam arī ilgtermiņā – gan lielākie aviācijas nozarē strādājošie uzņēmumi, kā, piemēram, *Airbus* un *Boeing*, gan starptautiskās nozari pārstāvošās organizācijas – starptautiskā aviācijas transporta asociācija (IATA – International Air Transport Association), starptautiskā civilās aviācijas organizācija (ICAO – International Civil Aviation Organization), starptautiskā lidostu padome (ACI – Airports Council International) paredz esošo aviācijas nozares izaugsmes tempu saglabāšanos nākamos 20 gadus.

Jau iepriekšminētās pasaules globalizācijas un ekonomiskās sadarbības tendences ierindo aviācijas nozari un ar to saistītos uzņēmējdarbības virzienus starp stratēģiski un tehnoloģiski svarīgiem 21.gadsimta pasaules ekonomiskās attīstības stūrakmeņiem. Tādēļ, ņemot vērā aviācijas nozares specifiku, jauni un motivēti speciālisti ar padziļinātām zināšanām aviācijas vadībā ir un būs vitāli nepieciešami valsts tautsaimniecības attīstības nodrošināšanai.

Profesionālā maģistra studiju programma “Aviācijas vadība” ir unikāla 1,5 -2 gadu profesionālā maģistra studiju programma, kuras veidošanā kopā ar TSI ir piedalījušies starptautiski atzīti aviācijas nozares pārstāvji Latvijā.

Programmas saturs atbilst mūsdienu akadēmiskajām un profesionālām prasībām un starptautiskajiem standartiem.

Programma sniegs iespēju:

- apgūt uzņēmuma vadības teoriju un praksi;
- padziļinātā līmenī apgūt un attīstīt uzņēmējdarbības vadības prasmes aviācijas nozarē;
- rast risinājumus un pieņemt lēmumus, balstoties uz iegūtajām zināšanām.

1. STUDIJU PROGRAMMAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

Profesionālās maģistra studiju programmas “Aviācijas vadība” **mērķis** ir - sagatavot starptautiska līmeņa aviācijas nozares uzņēmumu un iestāžu vadītājus, kas ieguvuši padziļinātas zināšanas, prasmes un kompetences dažādās funkcionālajās vadības jomās mūsdienu aviācijas nozarē un spēs pielietot iegūtās zināšanas aviācijas uzņēmumu un iestāžu ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā, veikt konsultatīvu un pētniecisku darbību.

Profesionālās maģistra studiju programmas „Aviācijas vadība” **uzdevumi**:

- Nodrošināt starptautiski konkurētspējīgu izglītību, sniedzot studējošajiem vispusīgas teorētiskās zināšanas un praktisko uzdevumu risināšanas iemaņas uzņēmējdarbības jomā aviācijas uzņēmumā vai iestādē;
- Nodrošināt padziļinātu zināšanu, prasmju un kompetenču iegūšanu vadības zinībās un veicināt izpratni par šo zināšanu pielietošanu dažādās funkcionālās vadības jomās mūsdienu aviācijas nozarē;
- Attīstīt studējošo analītiskās spējas un veicināt interesi par globālajā uzņēmējdarbības vidē un sabiedrībā notiekošiem procesiem, analizējot ekonomisko situāciju un aviācijas nozares attīstības tendences, analizējot un vērtējot situāciju nozares organizācijās, valsts ekonomikā kopumā un dažādās vadībinību jomās;
- Veidot izpratni vadības jautājumos aviācijas nozares uzņēmumā vai iestādē un nodrošināt zināšanas, kas nepieciešamas veiksmīgai nozares uzņēmuma vai iestādes stratēģiskajai, finanšu un cilvēkresursu vadībai;
- Attīstīt un nostiprināt zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas darbam kā uzņēmuma vai iestādes vadītājam un līderim, tai skaitā, pārmaiņu procesu un projektu vadīšanā, kā arī zinātnisko pētījumu veikšanā;
- Nodrošināt padziļinātas zināšanas zinātnisko pētījumu metodoloģijā un attīstīt nepieciešamās prasmes pētījumiem nepieciešamo kvantitatīvo un kvalitatīvo datu ievākšanā, apstrādē un analizē;
- Veicināt prasmi patstāvīgi formulēt un risināt zinātniskus uzdevumus, sekmēt maģistrantu līdzdalību pētniecībā, piedalīties zinātniskās konferencēs, sagatavot publicēšanai pētījumu rezultātus.

2. STUDIJU PROGRAMMAS PAREDZĒTIE STUDIJU REZULTĀTI

Profesionālā maģistra studiju programma „Aviācijas vadība” paredz, ka tās sekmīgas absolvēšanas rezultātā absolvents ir sasniedzis šādus **studiju rezultātus**:

Zināšanas:

- ieguvis zināšanas par biznesa procesu plānošanu un organizēšanu, pārzina lidostu, aviokompāniju un gaisa kuģu apkopes organizāciju darbības pamatprincipus un to vadības specifiku;
- ir apguvis mūsdienīgas vadības koncepcijas un modeļus, izprot to pētniecisko un praktisko pielietojumu aviācijas nozares uzņēmumu un iestāžu vadībā;
- pārzina galvenos aviācijas nozarei saistošos starptautiskos un vietējos normatīvos aktus, starptautiskās tirdzniecības un aviācijas juridiskos aspektus;
- pārzina jaunākos pētījumus aviācijas transporta un loģistikas jomā;
- pārzina galvenos aviācijas nozares kvalitātes vadības un drošuma aspektus.

Prasmes:

- spēj veikt aviācijas tirgus kritisku analīzi, savlaicīgi identificēt problēmas, plānot nepieciešamās darbības, lai pielāgotos un pārvarētu tirgus pārmaiņas;
- spēj piemērot zināšanas aviācijas uzņēmējdarbības finanšu jomā un mārketingā;

- prot izvirzīt stratēģiskos un operatīvos mērķus, plānot nepieciešamās darbības un resursus to sasniegšanā, kā arī identificēt un izmantot nepieciešamos tehnoloģiskos resursus;
- spēj analizēt un risināt organizācijas resursu un produkcijas loģistikas, piegāžu ķēdes jautājumus;
- spēj sagatavot analītiskos materiālus biznesa procesu vadībai un to efektivitātes novērtēšanai aviācijas nozarē;
- spēj attiecināt un prot piemērot darbam nepieciešamos aviācijas nozarei saistošos starptautiskos un vietējos normatīvos aktu;
- spēj identificēt un prot piemērot izpētei un aviācijas uzņēmuma vai iestādes biznesa procesu vadībai nepieciešamās kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījumu metodes, izvēlēties atbilstošas pētnieciskas pieejas, iegūt un analizēt datus;
- spēj izstrādāt pasākumus sadarbības efektivitātes veicināšanai ar ieinteresētajām pusēm, klientiem.

Kompetences:

- orientējas starptautiskajā un aviācijas uzņēmējdarbības vidē;
- spēj izstrādāt un plānot projektu vadības procesu, lai pilnveidotu transporta loģistikas procesus starptautiskajos gaisa pārvadājumos, kā arī spēj īstenot pasākumus, kas nepieciešami tā realizācijā;
- spēj izmantot pētnieciskās un projektu vadības prasmes darbu organizēšanā aviācijas uzņēmumā vai iestādē;
- spēj patstāvīgi identificēt, izvērtēt, piemērot atbilstošākās izpētes metodikas un veikt patstāvīgu pētniecisko darbību atbilstoši izstrādātajai programmai, īstenojot visus pētījuma posmus;
- spēj pieņemt lēmumus, kas attiecas uz cilvēkresursu vadību aviācijas uzņēmumā vai iestādē, nodrošinot tās efektīvu īstenošanu;
- prot izmantot modelēšanas metodes lēmumu pieņemšanā gaisa pārvadājumu un loģistikas procesos;
- demonstrē līderības un veiksmīga komandas darba iemaņas.

Kopumā studiju programma ir vērsta uz speciālistu sagatavošanu, kas spētu veiksmīgi strādāt kā vidējā vai augstākā līmeņa vadītāji dažādos uzņēmumos vai iestādēs mūsdienu ekonomiskās vides un tirgus apstākļos aviācijas nozarē.

Apgūstot šo programmu, students iegūst zināšanas un praktiskās iemaņas, kas atbilst Eiropas aviācijas uzņēmumu un iestāžu prasībām izglītībai un ir sagatavots strādāt Eiropas darba tirgū.

Iespējamās karjeras jomas:

- Uzņēmumu un iestāžu vadītājs;
- Transporta uzņēmuma vadītājs vai vadītāja vietnieks;
- Struktūrvienības vadītājs;
- Eksperts aviācijas biznesa attīstības un novērtēšanas jautājumos;
- Pakalpojumu organizācijas un plānošanas vadītājs;
- Konsultants.

3. STUDIJU PROGRAMMAS SATURA UN STUDIJU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS

3.1. Prasības iepriekšējai izglītībai

Priekšnoteikums studiju uzsākšanai ir iepriekšēja izglītība:

- bakalaura grāds vadībzinātnē, ekonomikā, loģistikā, transportā, uzņēmējdarbības vadībā, administrēšanā, aviācijas transportā, vai tam pielīdzināma izglītība – pie studiju apjoma profesionālajā maģistra programmā 80 KP;
vai
- profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā, transportā, loģistikā, aviācijas transportā un/vai 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība vadības, ekonomikas, administrēšanas, uzņēmējdarbības vadības, loģistikas tematiskajās jomās, vai tam pielīdzināma izglītība, un apgūta profesionālā prakse vismaz 20 KP apjomā – pie studiju apjoma profesionālajā maģistra programmā 60 KP.

Studiju programmu paredzēts īstenot angļu valodā, tāpēc ir noteiktas papildus iestāšanās prasības reflektantu svešvalodu zināšanu pārbaudei: angļu valodas sertifikāts IELTS vai TOEFL, vai cits starptautiski atzīts sertifikāts. Ja nav attiecīga sertifikāta, jākārtos angļu valodas tests vai pārrunas.

Ja iepriekšējā izglītība ir iegūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams.

Uzņemšanas kritērijus TSI studiju programmās nosaka TSI Senātā apstiprinātie Uzņemšanas noteikumi (pieejams: <http://www.tsi.lv/lv/content/oficialie-dokumenti>)

3.2. Studiju programmas plāns

Studiju programmu iespējams apgūt pilna laika klātienē (dienas un vakara) formā un nepilna laika neklātienē studiju formā. Nepilna laika studijas no pilna laika studijām atšķiras tikai ar kalendāro plānu un mācību ilgumu, kas palielinās par vienu semestri.

Studiju programmas apjoms 60 vai 80 kredītpunkti. Studiju plāni sniegti 2. pielikumā:

- pilna apjoma studijas reflektantiem ar bakalaura grādu vai tam pielīdzināmu izglītību - 2 gadi (pilna laika studijas) un 2,5 gadi (nepilna laika studijas);
- studijas reflektantiem ar profesionālo bakalaura grādu un/vai 2. līmeņa profesionālo augstāko izglītību un apgūtu profesionālo praksi vismaz 20 KP apjomā - 1,5 gadi (pilna laika studijas) un 2 gadi (nepilna laika studijas).

Studiju kursu apraksti

TSI studiju kursu apraksti izstrādāti saskaņā ar Augstskolu likuma 56.¹ panta prasībām, pamatojoties uz TSI „Studiju programmu un studiju priekšmetu vadības noteikumiem” (pieejams: TSI lietvedības sistēmā Lotus Notes) noteikto kārtību un nosaka prasības studiju kursa apguves uzsākšanai, nosaka studiju kursa īstenošanas mērķi un plānotos studiju rezultātus, izklāsta studiju rezultātu sasniegšanai nepieciešamo studiju kursa saturu, ietver studiju kursa kalendāru, obligāto literatūru un papildliteratūru, raksturo studējošo patstāvīgā darba organizāciju un uzdevumus, nosaka studiju rezultātu vērtēšanas kritērijus.

Studiju priekšmetu apraksti tiek apstiprināti TSI noteiktā kārtībā, uzglabāti TSI Studiju priekšmetu reģistrā Intranetā un ievietoti TSI mājaslapā publiskai pieejamībai sadaļā *Reflektantiem→ Studiju programmas*. Studiju priekšmetu apraksti atrodami 3. pielikumā.

3.3. Augstākās izglītības studiju programmas struktūra

Programma izstrādāta sadarbībā ar nozares uzņēmumu pārstāvjiem, lai gūtu pārliedību, ka tās sniegtās zināšanas būs izmantotajamas un noderīgas reālā darba vidē, veidosies nepieciešamie kontakti prakses vietu nodrošināšanai un vieslektoru piesaistei.

Augstskolai un nozares organizācijām sadarbojoties, tiek radīta iespēja veidot aktuālus tematus inovāciju projektiem, lietišķiem pētījumiem, kursa projektiem un maģistra darbiem. Līgumi ar sadarbības partneriem pievienoti 4.pielikumā, nozares uzņēmumu atzinumu vēstules 17.pielikumā.

Studiju programma satur obligātos studiju priekšmetus, ierobežotās izvēles studiju priekšmetus un brīvās daļas studiju priekšmetus. Informācija sniegta 3.1. tabulā.

3.1.tabula. Programmā realizētie studiju priekšmeti

Nr.	Studiju priekšmeta nosaukums	Apjoms (KP)	Apjoms (ECTS)	Gala pārbaude
A - obligātie studiju priekšmeti				
1	Globālā ekonomika un starptautiskā biznesa vide	2	3	Eksāmens
2	Finanšu vadība	4	6	Eksāmens
3	Ilgspējīgas piegādes ķēdes vadība un vairākveidu pārvadājumi	2	3	Eksāmens
4	Cilvēkresursu vadība un līderība	2	3	Ieskaite
5	Pētījumu metodes un projektu vadība -1(Datu analīze)	2	3	Eksāmens
	Pētījumu metodes un projektu vadība -2(Projektu vadība)	2	3	Ieskaite
	Pētījumu metodes un projektu vadība -3(Lēmumu pieņemšanas metodoloģija)	2	3	Eksāmens
	KOPĀ	16	24	
B – ierobežotas izvēles studiju priekšmeti				
6	Lidostu vadība	4	6	Eksāmens
7	Aviokompāniju vadība	4	6	Eksāmens
8	Gaisa kuģu apkopes vadība	4	6	Eksāmens
9	Stratēģiskā un pārmaiņu vadība aviācijā	4	6	Eksāmens
10	Kvalitātes un drošuma vadība aviācijā	2	3	Ieskaite
11	Starptautiskās tirdzniecības un aviācijas juridiskie aspekti	2	3	Eksāmens
	KOPĀ	16 (20)	24 (30)	
C – brīvas izvēles studiju priekšmeti				
12	Angļu valoda aviācijā	2	3	Ieskaite
13	Informācijas sistēmas un tehnoloģijas biznesā	2	3	Ieskaite
14	Mārketinga vadība	2	3	Ieskaite
	KOPĀ	2 (6)	3 (12)	
Prakse				
	Profesionālās bakalaura/profesionālās programmas absolventiem	6	9	
	Akadēmiskās bakalaura programmas absolventiem	26	39	
Gala pārbaude				
	Maģistra darbs	20	30	Aizstāvēšana
KOPĀ	Profesionālās bakalaura/profesionālās programmas absolventiem	60	90	
KOPĀ	Akadēmiskās bakalaura programmas absolventiem	80	120	

Programmu veido 14 obligātie (A), ierobežotās izvēles (B) un brīvās izvēles (C) studiju priekšmeti. Obligātās daļas studiju priekšmetus studentam ir jāapgūst obligāti. B priekšmetu daļā studentam ir iespēja atteikties no 2 specializētiem studiju priekšmetiem, ja studentam ir

pieejamas profesionālās zināšanas konkrētā studiju priekšmeta jomā. Brīvai izvēlei tiek piedāvāti studiju priekšmeti, no kuriem, lai izpildītu programmas prasības, jāiegūst vismaz 2 kredītpunkti. Šo studiju priekšmetu mērķis ir sniegt studējošiem iespēju iegūt papildus zināšanas kādā zinātņu nozarē vai apgūt profesionālajai darbībai noderīgas prasmes.

3.2.tabula. Programmā realizēto studiju priekšmetu % sadalījums

Studiju programmas daļas	Profesionālās bakalaura/profesionālās programmas absolventiem			Akadēmiskās bakalaura programmas absolventiem		
	Apjoms LR kredītpunktos	Apjoms ECTS kredītpunktos	%	Apjoms LR kredītpunktos	Apjoms ECTS kredītpunktos	%
Obligātā daļa (A)	16	24	26,7%	16	24	20%
Ierobežotās izvēles daļa (B)	16	24	26,7%	16	24	20%
Brīvās izvēles daļa (C)	2	3	3,3%	2	3	2,5%
Prakse	6	9	10,0%	26	39	32,5%
Maģistra darbs	20	30	33,3%	20	30	25%
Kopā	60	90	100%	80	120	100%

Kaut arī programma ir starptautiski orientēta un tiks pasniegta angļu valodā, C blokā iekļauts studiju priekšmets „Angļu valoda aviācijā”, tas darīts pēc aviācijas jomas ekspertu ieteikuma, tā kā aviācijā un avioindustrijā izmantotā angļu valoda ir patstāvīga saziņas valoda, kurā pazīstami angļu valodas vārdi tiek izmantoti ar pilnīgi citu nozīmi, tāpēc darbam aviācijas nozarē nepietiek tikai brīvi parvaldīt angļu valodu.

3.4. Studiju programmas organizācija. Prakses plānojums

Studiju priekšmetos ir paredzēts vispārīgas teorētiskās atziņas savienot ar piemēriem no profesionālās darbības un prakses. Studiju priekšmetu īstenošanai tiek izmantotas dažādas mācību formas: lekcijas, semināri, praktiskie darbi, biznesa spēles, konsultācijas, patstāvīgie darbi un kursa saturam atbilstoši pārbaudījumi.

Studiju procesā plaši tiek izmantotas metodes, kas veicina analītisko, sistēmisko un radošo domāšanu, veicina komandas darbu, lietišķo komunikāciju, t.sk. prezentācijas, u.c. prasmju apguvi.

Liela uzmanība tiek pievērsta studentu individuāli vai grupās veikto patstāvīgo un pētniecisko darbu izstrādei, referātu, kursa darbu, t.sk. starptautisku, lietišķo pētījumu un maģistra darbu izstrādei.

Studējošo patstāvīgo darbu apjoms vairumā kursu pārsniedz 50% no studiju kursa kopējā apjoma. Studiju programmā iekļauta prakse.

Studējošo prakses plānojums

Prakses mērķis ir nostiprināt studentu zināšanas, kas iegūtas teorētisko studiju procesā, pamatojoties uz tā uzņēmuma darba pieredzi, kurā viņi praktizējas, kā arī apgūt praktiskas profesionālās iemaņas darba procesā.

Prakses uzdevums:

- iegūt vispārēju priekšstatu par uzņēmuma funkcionēšanas principiem;
- praktiskā darba apstākļos apgūt darba procesu organizēšanas un vadības principus;
- nostiprināt un padziļināt teorētiskās zināšanas mūsdienu uzņēmējdarbības vadības procesu un metožu jomās;

- apkopot un analizēt informāciju gala pārbaudījuma darba izstrādāšanai.

Visiem studentiem studiju prakses (Prakse 1) apjoms ir 6 kredītpunkti. Prakse tiek organizēta saskaņā ar dotās programmas studiju plānu un starp Transporta un sakaru institūtu un uzņēmumu noslēgto līgumu:

- pilna laika studiju 2. semestrī 6 KP apjomā;
- nepilna laika studiju 3. semestrī 6 KP apjomā.

Studentiem ar iepriekš iegūtu bakalaura akadēmisko grādu ir papildprakse (Prakse 2) 20 KP apjomā:

- pilna laika studiju 3. semestrī - 20 KP apjomā.
- nepilna laika studiju 4. semestrī - 20 KP apjomā.

Prakses 1 laikā studenti iepazīstas ar uzņēmējdarbības vadības specifiku aviācijas nozarē, aviācijas pārvaldījumu tirgus perspektīvām un problēmjautājumiem, nozarē strādājošo uzņēmumu darba ikdienu un specifiku, uzņēmumam saistošo starptautisko ekonomisko darbību reglamentējošo normatīvo aktu piemērošanu praksē. Tiek apkopota nepieciešamā informācija, veikta tās apstrāde, analīze, sistematizācija, lai izprastu prakses vietas darbības principus, nozīmi un aktualitātes.

Prakses 2 laikā studenti piemēro iegūtās teorētiskās zināšanas praktiskajā darbībā un meklē risinājumus aktuālām problēmām. Tiek precizēti savāktie un apstrādātie dati, pēc nepieciešamības iegūta un apstrādāta papildus informācija, lai varētu pilnībā noteikt un sasniegt visus maģistra darbam izvirzāmos mērķus un uzdevumus.

Prakses organizāciju, to mērķus un uzdevumus nosaka 18.05.2017. apstiprinātā profesionālās maģistra studiju programmas „Aviācijas vadība” prakses programma (skat.5.pielikums) un 29.05.2013. apstiprinātais “Nolikums par TSI studentu prakses organizēšanas kārtību” (skat.6.pielikums).

Studiju programmas prakses iekļautas TSI un lielāko aviācijas uzņēmumu prakses nodrošināšanas sadarbības līgumos. Ir noslēgti atsevišķi sadarbības līgumi ar Rīgas lidostu un aviokompānijām (skat. līgumi par prakses vietu – sk. 7. pielikumu), kas prakses nodrošināšanai piesaistīs savus darbiniekus un dos iespēju attīstīt prakses projektus ar to darbību saistītajos uzņēmumos, par katru projektu atsevišķi noslēdzot vienošanos starp TSI un attiecīgo uzņēmumu. Ņemot vērā programmas starptautisko virzienu, paredzēts, ka prakses vieta var būt arī uzņēmums ārvalstīs.

3.5. Izmantotās studiju metodes un formas

Studiju programmā tiks izmantotas visas tradicionālās mācību metodes – lekcijas, praktiskās nodarbības, laboratorijas darbi, individuālais un grupu darbs, kā arī aviācijas nozares augsta līmeņa speciālistu- vieslektoru lekcijas.

Liela uzmanība tiks pievērsta interaktīvajām metodēm, iesaistot studentus nelielās grupās aktīvā darbībā diskusijās, projektos, prezentācijās, konferencēs utt. Liels uzsvars studiju procesā tiks likts uz moderno domāšanas tehnoloģiju (problēmiskās, kritiskās un radošās domāšanas), grupu, komandu un kooperatīvā darba paņēmieni, saskarsmes, publiskās uzstāšanās u.c. pamatprasmju apguvi, studentu individuāli un /vai grupās veiktu patstāvīgo un pētniecisko darbu – literatūras, periodikas, normatīvo dokumentu, datu bāzu u.c. informācijas avotu studijām. Lai izprastu dilemmas un lēmumus, ar kuriem vadītājiem ir jāsastopas ikdienā vadot uzņēmumu, tiks izmantota *Case-study* jeb situāciju analīzes metode, kas ir mācību veids, kurā, izmantojot konkrēta uzņēmuma piemēru, studenti veic situācijas izpēti un analīzi. Šī mācību metode nodrošina saikni starp teorijām un to pielietošanu, izskaidrojot prakses konkrētas situācijas.

No studentiem tas prasa intensīvu literatūras apguvi un praktisko darbu izstrādi, aktīvu un analītisku dalību diskusijās.

Darbs ar datoru un citas simulācijas, kā arī lomu spēles un video studēšana ir studiju procesa neatņemama daļa. Tomēr īpaši jāuzsver studentu prakse aviācijas nozares uzņēmumos, kas dod neatsveramu profesionālu pieredzi aviācijas uzņēmējdarbībā. Papildus studiju kursu metodiskajā nodrošinājumā ir metodiskie norādījumi kā izpildīt un noformēt kontroldarbus, patstāvīgos studiju darbus un maģistra darbus.

Mācību metodiskie studiju kursu materiāli ir pieejami elektroniski e-mācību vidē Moodle (e.tsi.lv)

Turpat atrodas informācija un metodiskās norādes maģistra darba izstrādei. Aktuālais studiju plāns ir pieejams TSI iekšējā informācijas tīklā Intranets (intra.tsi.lv.).

Studentiem tiek nodrošināta palīdzība mācībās konsultāciju veidā. Katram docētājam obligāti ir ieplānotas ne mazāk kā 2 konsultāciju stundas nedēļā, šīs konsultācijas ir iekļautas elektroniskajā nodarbību sarakstā un ir pieejamas studentiem.

Tomēr īpaši jāuzsver studentu kolektīvais darbs kursa darbu un projektu izstrādē, kad līdzīgi, kā transporta jomas uzņēmumos, tiek veidotas projekta izstrādes grupas no 2-5 studentiem. Šādā veidā studenti mācās darboties komandā, kas sarežģītajā transporta jomas industrijā, kā arī aviācijas nozarē, ir īpaši nozīmīgi.

3.6. Studiju programmas iekšējās kvalitātes mehānisma darbība

Augsta studiju procesa kvalitātes nodrošināšana ir prioritārs augstskolas uzdevums, kura atrisināšana nodrošina TSI absolventu augstu konkurētspēju darba tirgū. Konceptuāli šī uzdevuma risinājums balstīts uz visu studiju procesa dalībnieku (administrācijas, mācībspēku un studentu) savstarpējas un reālas ieinteresētības principa realizēšanu šī procesa pilnveidošanā un augstu rezultātu sasniegšanā.

Studiju procesa plānošana

Nodarbību saraksta sastādīšanas posmā tiks nodrošināta studiju priekšmetu pēctecība saskaņā ar to metodiskajiem plāniem. Šajā studiju procesa plānošanas posmā fakultātes dekāns kontrolē metodisko plānu un citas mācību metodiskās dokumentācijas atbilstību apstiprinātajām studiju programmām. Visa metodiskā dokumentācija TSI studentiem un darbiniekiem ir pieejama e-mācību vidē Moodle (e.tsi.lv), TSI iekšējā informācijas tīklā Intranets (intra.tsi.lv).

Kontrole

Studiju procesa kontrolei un tā efektivitātes paaugstināšanai, katra semestra sākumā studentiem, vienlaikus ar nodarbību un eksāmenu sarakstu, tiks izsniegti patstāvīgo darbu grafiki. Studiju procesa kvalitātes un studiju programmas realizācijas kontrole tiks īstenota nodarbību apmeklētības, kārtējās sekmības stāvokļa un akadēmisko parādu likvidēšanas, nodarbību satura atbilstības apstiprinātajiem metodiskajiem plāniem (pēc ierakstiem grupu žurnālos) monitoringa veidā. Ir paredzēta nodarbību saraksta ievērošanas, semestra studiju plāna un studiju programmas izpildes kontrole, kā arī nodarbību metodiskā nodrošinājuma kontrole, studentu sekmības pārbaude, atklāto nodarbību organizēšana.

Lēmumu analīze un pieņemšana

Studiju procesa un studiju rezultātu kvalitāte tiek nodrošināta ar metodēm, kas noteiktas TSI iekšējos vadības noteikumos: Studiju nolikums, Studiju kārtības noteikumi, Kvalitātes rokasgrāmata (pieejams: TSI lietvedības sistēmā Lotus Notes). Atbilstoši programmu studiju plāniem un studiju priekšmetu aprakstiem tiek veikta plānveida studiju rezultātu tekošā, starpposma un gala pārbaude. Minētajos dokumentos noteikta kvalitātes novērtēšanas skala un

kritēriji. Akadēmiskajam personālam tiek organizēta kvalifikācijas paaugstināšana metodiskajos semināros. Koriģējošo darbību kontroles, analīzes un realizācijas procedūras noteiktas augstskolas kvalitātes vadības sistēmā.

Studiju programmu vadības procesus kontrolē augstskolas Kvalitātes pārvaldības sistēma (apstiprināta ar 21.03.2017. rīkojumu Nr. 01-12.1/14). Kvalitātes pārvaldības sistēmas procesu efektivitāte katru gadu tiek pārbaudīta iekšējā audita laikā. Iekšējā audita rezultāti tiek apspriesti vadības, fakultāšu un katedru sēdēs. 28.03.2017. Transporta un sakaru institūta izglītības pakalpojumi sertificēti atbilstoši standartam ISO 9001:2015 (Nr. 10.16-58.1/01) (skatīt. <http://www.tsi.lv/sites/default/files/editor/p02.pdf>)

Katru semestri tiek veikta studentu anketēšana, anketās tiek uzdoti jautājumi, kas ietver augstskolas mācību metodisko un saimniecisko darbību. Pēc tam tiek veikta anketēšanas rezultātu statistiskā apstrāde un pārskata sastādīšana. Pārskati tiek izmantoti augstskolas visu darbības jomu uzlabošanai katedru, fakultātes un visas augstskolas līmenī kopumā.

Visos studiju procesa plānošanas un realizācijas posmos tiek nodrošināta šī procesa dalībnieku demokrātiska līdzdalība:

- mācībspēku, mācību palīgpersonāla un studējošo- sadarbojoties ar Akadēmisko sapulci;
- mācībspēku – ar katedru, fakultātes Domes, institūta Senāta līdzdalību;
- studējošajiem – ar anketēšanas palīdzību, ar Studentu pašpārvaldes studiju komisiju un Senāta līdzdalību.

Visa studiju procesa kvalitātes līmeņa paaugstināšanas pasākumu efektivitāti analizē semestra (akadēmiskā gada) noslēgumā Senāta Mācību metodiskās komisijas un Vadības sēdēs. Pamatojoties uz šo analīzi, tiek izstrādāts konkrēts pasākumu plāns nākamajam akadēmiskajam gadam un tālākajai perspektīvai. Studiju programmas efektivitāte un aktualitāte tiks vērtēta ikgadējā studiju virzienu un studiju programmu pašnovērtējuma gaitā. Pašnovērtējuma rezultāti tiks apspriesti TSI Senāta Mācību metodiskās komisijas sēdē un apstiprināti TSI Senātā.

Kontroles caurskatāmība un ticamība tiek nodrošināta arī pateicoties koleģiālam pasniedzēju darbam katedrās, fakultātes domē, Senāta Mācību metodiskajā komisijā. Šie koleģiālie orgāni izskata kā akadēmiskā personāla metodiskos, tā arī ētiskos aspektus. Augstskolā darbojas Ētikas kodekss, kurš regulē jautājumus, kas saistīti arī ar studiju procesa kvalitātes novērtējumu.

3.7. Studiju programmas apguves vērtēšanas sistēma un rezultātu analīze

Studiju rezultāti tiks vērtēti saskaņā ar LR MK 2014.gada 26.augustā noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”.

Studiju rezultātus vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 ballu skalā vai ieskaite „ieskaitīts/neieskaitīts”.
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Zināšanu novērtējuma objektivitāti nodrošina šādu pasākumu realizācija:

- eksāmenu un ieskaišu rakstisko un mutvārdu formu kombinēšana;
- ieskaišu novērtējums ar atzīmi;
- laboratorijas darbu, kursa darbu un projektu aizstāvēšana;
- studiju darba rezultātu publiska aizstāvēšana (semināri un konferences);
- ārējo uzņēmumu pārstāvju iekļaušana valsts pārbaudījumu komisiju sastāvā.

Studiju programmu apguves galvenie pārbaudes veidi ir eksāmeni un ieskaites, kas notiek pēc studiju kursa apguves mutiskā vai rakstiskā veidā. Pārbaudes veidu nosaka saskaņā ar studiju programmu. Zināšanu pārbaudes veida izvēle (rakstiski, mutiski utt.) atkarīga no pasniedzamā studiju priekšmeta specifikas un docētāja individuālās pieejas studējošo zināšanu novērtējumam. Liela daļa zināšanu pārbaudes tiek organizēta rakstiskā veidā. Zināšanu pārbaudi parasti veic docētājs, kurš vada nodarbības, bet pēc katedras vadītāja rīkojuma, pārbaudei var pieaicināt arī citus katedras docētājus. Ar konkrētā studiju priekšmeta zināšanu pārbaudes prasībām, apjomu, veidiem un formām docētājs iepazīstina studējošos pirmajā nodarbībā.

Studiju programmas katrā priekšmetā paredzēta kārtējā zināšanu pārbaude, kura tiks organizēta semestra laikā, t.i. kontroldarbi, patstāvīgie darbi, laboratorijas darbi u.c. Kārtējās pārbaudes apjoms noteikts konkrētā studiju priekšmeta programmā. Darbu nodošanas termiņi noteikti attiecīgā akadēmiskā gada semestra studiju grafikā attiecīgajai studiju programmai. Starpposmu pārbaudījumu atsevišķu uzdevumu izpilde tiks vērtēta ar „ieskaitīts” vai „neieskaitīts”.

Studiju programmas atsevišķu studiju priekšmetu gala vērtējums tiks noteikts pēc kārtējās pārbaudes rezultātiem, studējošo aktivitātes lekciju laikā, semināriem, praktiskajām nodarbībām un eksāmena vai ieskaites atzīmes.

Praksi vada un koordinē prakses vadītājs. Prakse jāaizstāv noteiktajā termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

Studējošo sekmība regulāri tiks analizēta un apspriesta sapulcēs, metodiskajās konferencēs utt. Studiju kvalitāte tiek nodrošināta atbilstoši Kvalitātes rokasgrāmatai.

Studējošo attieksme pret apgūstamajiem studiju priekšmetiem tiks vērtēta katra semestra beigās, veicot anonīmu anketēšanu par studiju kvalitāti. Anketas jautājumi piedāvā novērtēt šādus aspektus: nodarbību saprotamība un saturīgums, docētāju kompetence un personīgās iezīmes, prasību līmenis, iespēja saņemt konsultāciju ārpus studiju laika u.c. Iegūtie rezultāti tiks apspriesti attiecīgajās katedru sapulcēs, metodiskajās un administratīvajās sēdēs. Pēc sēžu rezultātiem tiek izstrādāti pasākumi, kas vērsti uz studiju procesa pilnveidošanu.

Mācību laikā, atbilstoši studiju programmu prasībām, studējošie pilda kursa projektus un piedalās grupas projektu izstrādē. Šie darbu veidi tiks izmantoti, lai sagatavotos gala pārbaudījuma darbu izstrādāšanai.

Studiju programmas apguve noslēdzas ar maģistra darba aizstāvēšanu. Maģistranti tiek pielaisti aizstāvēt maģistra darbu Valsts pārbaudījumu komisijā ja: pozitīvi ir novērtēta programmā paredzēto studiju kursu apguve; pozitīvi novērtēta prakses atskaite; izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā tās vadītājs un vismaz puse no tās sastāva veidos nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvjus.

Programmu apguve visu līmeņu gala pārbaudījumos tiek vērtēta pēc 10-ballu sistēmas, viszemākais pozitīvais vērtējums ”4”.

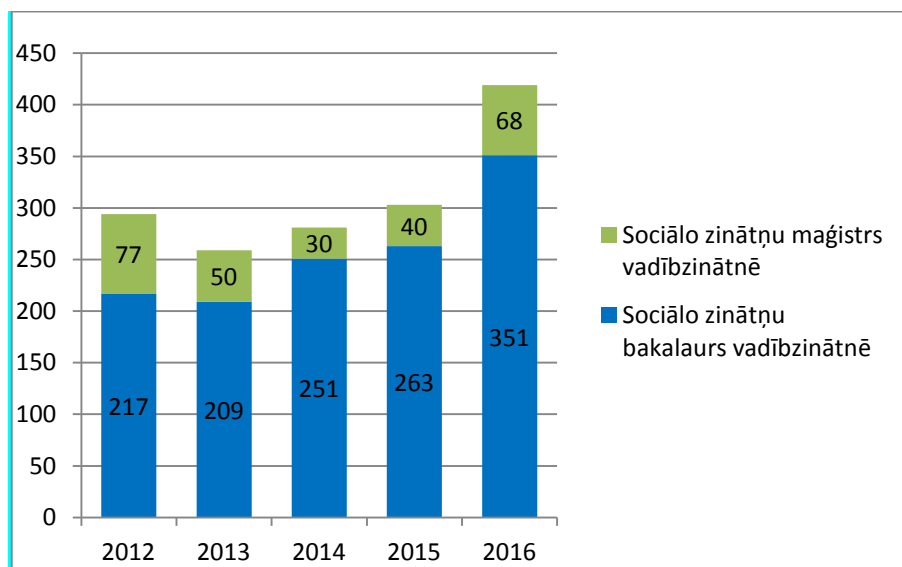
Saskaņā ar 20.06.2017. TSI senatā spstiprinato „Nolikums par profesionālā bakalaura grāda, profesionālā maģistra grāda un profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu Transporta un sakaru institūtā” (pieejams: TSI lietvedības sistēmā Lotus Notes), ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un ar Valsts pārbaudījuma komisijas lēmumu aizstāvēts maģistra darbs, maģistrantiem tiek piešķirts profesionālais maģistra grāds aviācijas vadībā un transporta uzņēmuma vadītāja kvalifikācija (5. profesionālais kvalifikācijas līmenis).

4.STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA TSI STRATĒĢIJAI, MĒRĶIEM UN UZDEVUMIEM

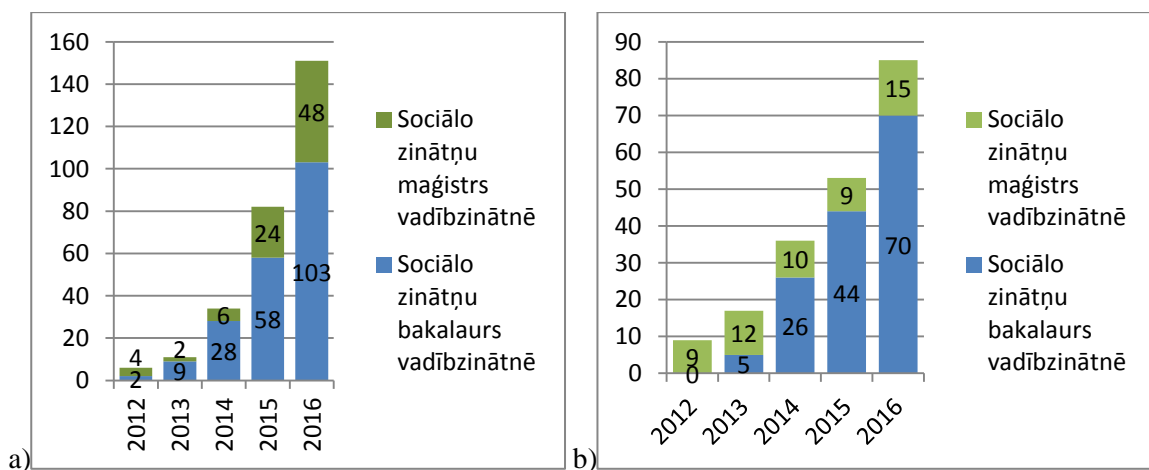
4.1.Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Profesionālā maģistra studiju programma „Aviācijas vadība” tiks realizēta TSI Vadībzinātņu un ekonomikas un Transporta un loģistikas fakultātēs Rīgā, kā starpfakultāšu programma studiju virzienā „Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”, studiju virziens akreditēts līdz 11.06.2019. Studiju virzienā „Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” tiek realizētas vēl 2 studiju programmas: bakalaura programma „Sociālo zinātņu bakalaurs vadībzinātnē” un maģistra programma „Sociālo zinātņu bakalaurs vadībzinātnē”.

Studiju virziena „Vadība, administrēšana un nekustāma īpašumu pārvaldība” programmās 2015./2016.ak.g. studē 303 studenti.

4.1.att. Virziena studējošo skaita dinamika 2012.-2016.g.
(dati uz mācību gada 01.10.)

4.2.att. Virziena ārvalstu (a) un tālmācību (b) studējošo skaita dinamika 2012.-2016.g.
(dati uz mācību gada 01.10.)

Uz 2016./2017. ak. g. 1. oktobri virzienā „Vadība, administrēšana un nekustāma īpašumu pārvaldība” studē 419 studenti, tajā skaitā 151 ārzemju studenti, 85 - tālmācībā.

Nākotnē pēc visu studiju kursu sagatavošanas, ņemot vērā studiju virzienā sekmīgi realizēto tālmācības apmācības formu, arī studiju programmu “Aviācijas vadība” plānots uzsākt realizēt tālmācībā.

Kā redzams attēlos, sākot ar 2013. gadu palielinās studentu skaits studiju virzienā „Vadība, administrēšana un nekustāma īpašumu pārvaldība”, kas apliecina piedāvāto izglītības programmu pievilcību. Īpaša interese par fakultātes studiju programmām ir ārzemju studentiem, kas 2016. gadā veido 35% no kopējā studējošo skaita.

Patstāvīgi pieaugot interesei par studijām angļu valodā, pašlaik (uz 01.06.2017) virzienā „Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” angļu valodā studē 55 studējošie. Saglabāties šādai pozitīvai dinamikai, uz 2020. gadu fakultātē plānots, ka ārzemju studenti veidos 45 - 50% no kopējā studējošo skaita.

Studiju programma plānota kā starpfakultāšu, un paredz studiju turpināšanas iespējas maģistratūrā arī Transporta un loģistikas fakultātes inženierzinātņu bakalaura programmas „Aviācijas transports” absolventiem. Šajā programmā pašlaik ir 160 studējošie, no kuriem 60 studē angļu valodā. Un pēc vairāku programmas studējošo un ārējo speciālistu vērtējuma pozitīvi tiek vērtēta zināšanu ieguve tieši ar aviācijas nozari saistīto uzņēmumu, to struktūrvienību vadības jomā.

Studējošo apmierinātība tiek vērtēta ikgadējās studentu un absolventu aptaujās, 2016.gada septembrī veiktā aptauja liecina, ka studiju virziena „Vadība, administrēšana un nekustāma īpašumu pārvaldība” absolventu attieksme pret studijām TSI kopumā ir pozitīva. (skat.8.pielikumu)

Studiju virziena „Vadība, administrēšana un nekustāma īpašumu pārvaldība” SVID analīze sniegta tabulā 9.pielikumā.

Studiju programmas „Aviācijas vadība” mērķis atbilst studiju virziena galvenajam mērķim – speciālistu sagatavošana, kuri atbilst mūsdienu darba tirgus prasībām. Studiju virzienā realizētās programmas nodrošina zināšanu, prasmju un kompetences iegūšanu dažādās biznesa vadības funkcionālajās jomās, tajā skaitā uzņēmējdarbībā, mārketingā, cilvēkresursu un finanšu vadībā pastāvīgi mainīgas globālās vides apstākļos.

4.2. Studiju programmas atbilstība TSI mērķiem un uzdevumiem

Eiropas Komisijas 11.07.2013. apstiprinātajā paziņojumā “Eiropas augstākā izglītība pasaulē” ir teikts, ka izglītībai ir izšķiroša nozīme individuālā un sabiedrības attīstībā, un, labvēlīgi ietekmējot inovācijas un pētniecību, tā nodrošina augsti kvalificētu cilvēkkapitālu, kas ir nepieciešams uz zināšanām balstītā ekonomikā, lai radītu ekonomisko izaugsmi un labklājību.¹ Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam ir teikts, ka pieaugot globālajai konkurencei augstākajā izglītībā un zinātnē un vienlaikus samazinoties potenciālajam studējošo skaitam Latvijā, aktualizējas nepieciešamība izveidot elastīgu augstākās izglītības sistēmu, kas ir starptautiski atvērta, plaši pieejama, kvalitatīva, t.i., tāda, kas spēj apmierināt pieprasījumu pēc atbilstošas kvalifikācijas speciālistiem saskaņā ar Latvijas tautsaimniecības attīstības vajadzībām un globālā izglītības tirgus tendencēm un vienlaikus veicina indivīda personības izaugsmi un sabiedrības attīstību. Pamatnostādnes nosaka tādas pamatprioritātes kā cilvēkorientēta izglītība, izglītība ilgtspējīgai attīstībai un uz zināšanām balstītu sabiedrību veicinošā izglītība.

¹ Eiropas augstākā izglītība pasaulē, Eiropas Komisija, COM(2013) 499 final.

TSI savā darbības stratēģijā līdz 2020.gadam seko šiem valsts stratēģiskajos dokumentos noteiktajiem principiem. TSI attīstības stratēģija pieejama: http://www.tsi.lv/sites/default/files/editor/Ob_institute/tsi_attistibas_strategija_11-05-2017.pdf

TSI izglītības programmas mērķa sasniegšanai izvirzītie *uzdevumi*:

- jaunu starpdisciplināru programmu izveide, reaģējot uz pārmaiņām darba tirgū, kas pieprasa jaunas profesionālās iemaņas pieaugošas konkurences apstākļos.
- ieinteresēto pušu piesaiste (iesaiste) izglītības programmu attīstībā.
- informācijas un komunikācijas tehnoloģijās balstītas izglītības attīstība.
- mūžizglītības pieejamības palielināšana, attīstot modernas tālmācības metodes, lai padarītu mācīšanos pieejamāku.
- svešvalodu mācību uzlabošana izglītības un pētniecības starptautiskās sadarbības kontekstā.
- ārvalstu studentu un mācītspēku piesaiste.

Profesionālās maģistra studiju programma „Aviācijas vadība” pilnībā atbilst TSI mērķiem un uzdevumiem, kas noteikti TSI stratēģijā.

Augstākās izglītības programmas perspektīvais novērtējums, ņemot vērā Latvijas uzdevumus Eiropas Savienības kopējo stratēģiju īstenošanā, balstās uz informācijas sabiedrības veidošanas tendencēm.

Šī studiju programmas misija saskan ar Latvijas valsts interesēm, nodrošina iespēju studējošiem tālāk izglītoties doktora studiju programmās gan Latvijā, gan ES augstākajās mācību iestādēs, profesionāli un radoši strādāt aviācijas nozares jomā.

5.STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA NORMATĪVAJIEM AKTIEM AUGSTĀKAJĀ IZGLĪTĪBĀ

5.1. Studiju programmas atbilstība otra līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartam

Studiju programma pilnībā atbilst 2014.gada 26. augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” attiecībā uz profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas obligāto studiju kursu saturu

5.1. tabula. **Studiju programmas „Aviācijas vadība” atbilstība augstākās izglītības valsts standartam**

2014.gada 26.augusta MK noteikumi Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”	TSI profesionālā maģistra programma „Aviācijas vadība”	
Maģistra programmas apjoms ir vismaz 40 kredītpunktu	Profesionālā maģistra programmas apjoms	60 KP vai 80 KP
Maģistra programmas obligāto saturu veido:		
studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu padziļinātu apguvi nozares (profesionālās darbības jomas) teorijā un praksē vismaz piecu kredītpunktu apjomā;	<i>Lidostu vadība vai Aviokompāniju vadība Gaisa kuģu apkopes vadība Stratēģiskā un pārmaiņu vadība aviācijā Kvalitātes un drošuma vadība aviācijā Starptautiskās tirdzniecības un aviācijas juridiskie aspekti Angļu valoda aviācijā Informācijas sistēmas un tehnoloģijas biznesā</i>	18 KP
pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi vismaz triju kredītpunktu apjomā;	<i>Pētījumu metodes un projektu vadība -1 (Datu analīze) Pētījumu metodes un projektu vadība -2(Projektu vadība) Pētījumu metodes un projektu vadība -3 (Lēmumu pieņemšanas metodoloģija) Cilvēkresursu vadība un līderība Globālā ekonomika un starptautiskā biznesa vide Ilgtspējīgas piegādes ķēdes vadība un vairākveidu pārvadājumi</i>	12 KP
prakse vismaz 26 kredītpunktu apjomā, ja tā ir paredzēta akadēmiskās bakalaura studiju programmas beidzējiem, vai vismaz sešu kredītpunktu apjomā, ja tā ir paredzēta bakalaura programmas beidzējiem.	<i>Profesionālās bakalauru programmas beidzējiem</i>	6 KP
	<i>Akadēmiskās bakalauru programmas beidzējiem</i>	26 KP
valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir maģistra darba vai diplomdarba (diplomprojekta) izstrādāšana un aizstāvēšana, vismaz 20 kredītpunktu apjomā.	<i>Maģistra darba izstrāde</i>	20 KP
studiju kursi, kuri nodrošina profesionālās kompetences sasniegšanu uzņēmējdarbībā (inovācijas, uzņēmumu organizācija un dibināšana, vadīšanas metodes, projektu izstrādes un vadīšanas pamati, lietvedības un finanšu uzskaites sistēma, zināšanas par darba tiesisko attiecību regulējumu, tai skaitā par sociālā dialoga veidošanu sabiedrībā, kā arī zināšanas par citām novitātēm uzņēmējdarbības vai iestādes vadīšanā), ja tie nav apgūti zemāka līmeņa studiju programmā.	<i>Finanšu vadība Mārketinga vadība</i>	4 KP
Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības, ja tās nav apgūtas zemāka līmeņa studiju programmā	<i>Darba aizsardzība, civilā aizsardzība un apkārtējās vides aizsardzība*</i>	(2) KP
Pēc maģistra programmas apguves piešķir profesionālo maģistra grādu nozarē (profesionālās darbības jomā), kā arī piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju.	<i>Profesionālā maģistra grāds aviācijas vadībā un Transporta uzņēmuma vadītāja kvalifikācija</i>	

* Ja iepriekš iegūtajā izglītībā studējošais nav apguvis Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības, viņam papildus jāapgūst studiju kurss „Darba aizsardzība, civilā aizsardzība un apkārtējās vides aizsardzība”

5.2. Studiju programmas atbilstība profesijas standartam

Profesionālās maģistra studiju programmas apguves rezultātā piešķiramā kvalifikācija- *Transporta uzņēmuma vadītājs*, atbilst uzņēmuma vadītāja/vadītāja vietnieka profesijas standartam, saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2011.gada 15.septembra sēdē, atbilstoši kuram studiju programmā ietvertie studiju kursi atbilst profesijas standartā norādītajam zināšanam un prasmēm. Profesijas kodi 132401- vadītājs/direktors/parvaldnieks (transportā) un 132402 – vadītāja vietnieks/izpilddirektors transportā. Studiju programmā ņemtas vērā programmas apguves uzsākšanai noteiktās prasības – bakalaura grāds, kas apliecina atsevišķu zināšanu apguvi nepieciešamā līmenī. TSI profesionālās maģistra studiju programmas „Aviācijas vadība” satura sadalījums atbilstoši profesijas standarta prasībām norādīts 5.2. tabulā

5.2.tabula. TSI profesionālās maģistra studiju programmas „Aviācijas vadība” atbilstība vadītāja /direktora /pārvaldnieka un vadītāja vietnieka/izpilddirektora (transportā) profesijas standartam (1324 01 un 1324 02)

Nr. P.k.	Rādītāji	Profesijas standarta prasības	TSI profesionālās maģistra studiju programma „ Aviācijas vadība”
1.	Pienākumi un uzdevumi		<i>Izvērtējot profesijas standarta pienākumu un uzdevumu līmeni, programma ir veidota atbilstoši standarta prasībām.</i>
2.	Spējas		<i>Studiju programma nodrošina profesijas standartam atbilstošas spējas, kas nepieciešamas profesionālas darbības uzsākšanai.</i>
3.	Prasmes		<i>Veidojot programmu tiek pievērsta liela uzmanība specifisko prasmju apgūšanai atbilstoši standarta prasībām.</i>
4.	Zināšanas		<i>Programma orientēta uz vadītāja darbam nepieciešamo zināšanu apguvi</i>
5.	Zināšanas	1. Priekšstatu līmenī	
		1.1. Ekonomisko sistēmu attīstības tendences pasaulē	<i>Globālā ekonomika un starptautiskā biznesa vide</i>
		1.2. Globalizācijas loma ekonomisko procesu attīstībā	<i>Stratēģiskā un pārmaiņu vadība aviācijā</i>
		2. Izpratnes līmenī	
		2.1.Ekonomikas teorija	<i>Globālā ekonomika un starptautiskā biznesa vide</i> <i>Lidostu vadība</i> <i>Aviokompāniju vadība</i>
		2.2. Ekonomiski matemātiskās metodes	<i>Pētījumu metodes un projektu vadība -1(Biznesa datu analīze)</i> <i>Informācijas sistēmas un tehnoloģijas biznesā</i>
		2.3. Starptautiskā komercdarbības vide	<i>Ilgtspējīgas piegādes ķēdes vadība un vairākveidu pārvaldījumi</i> <i>Starptautiskās tirdzniecības un aviācijas juridiskie aspekti</i> <i>Globālā ekonomika un starptautiskā biznesa vide</i>
		2.4. Uzņēmuma darbības ilgtspējīgas attīstības plānošana	<i>Lidostu vadība</i> <i>Aviokompāniju vadība</i> <i>Stratēģiskā un pārmaiņu vadība aviācijā</i>
		2.5. Korporatīvā sociālā atbildība	<i>Cilvēkresursu vadība un līderība</i>
		2.6. Inovāciju vadīšana	<i>Stratēģiskā un pārmaiņu vadība aviācijā</i> <i>Pētījumu metodes un projektu vadība -2 (Projektu vadība)</i>

Nr. P.k.	Rādītāji	Profesijas standarta prasības	TSI profesionālās maģistra studiju programma „Aviācijas vadība”
		2.7. Sociālais dialogs	<i>Cilvēkresursu vadība un līderība</i>
		2.8. Loģistika	<i>Ilgspējīgas piegādes ķēdes vadība un vairākveidu pārvadājumi Globālā ekonomika un starptautiskā biznesa vide</i>
		2.9. Profesionālie termini	<i>Visos priekšmetos atbilstoši to specifikai</i>
		3.Pielietošanas līmenī	
		3.1. Stratēģiskā vadīšana	<i>Stratēģiskā un pārmaiņu vadība aviācijā Lidostu vadība Aviokompāniju vadība</i>
		3.2. Personāla vadīšana un darba tiesiskās attiecības	<i>Cilvēkresursu vadība un līderība</i>
6.	Zināšanas un prasmes	3.3.Vadības psiholoģija	<i>Cilvēkresursu vadība un līderība</i>
		3.4.Ražošanas un pakalpojumu organizēšana	<i>Gaisa kuģu apkopes vadība Lidostu vadība Aviokompāniju vadība</i>
		3.5.Finanšu un vadības grāmatvedība	<i>Finanšu vadība</i>
		3.6.Finanšu vadīšana	
		3.7.Vadības informācijas sistēmas	<i>Informācijas sistēmas un tehnoloģijas biznesā</i>
		3.8.Kvalitātes vadības sistēmas	<i>Pētījumu metodes un projektu vadība -3 (Pētniecības metodes lēmumu pieņemšanā) Lidostu vadība Aviokompāniju vadība</i>
		3.9.Tirgzinības	<i>Mārketinga vadība</i>
		3.10.Datorzinības	<i>Pētījumu metodes un projektu vadība -1 (Datu analīze) Pētījumu metodes un projektu vadība -2(Projektu vadība) Pētījumu metodes un projektu vadība -3 (Lēmumu pieņemšanas metodoloģija) Informācijas sistēmas un tehnoloģijas biznesā</i>
		3.11. Komercedarbības normatīvie akti	<i>Starptautiskās tirdzniecības un aviācijas juridiskie aspekti</i>
		3.12. Darba tiesiskās attiecības	<i>Cilvēkresursu vadība un līderība</i>
		3.13. Vides aizsardzība	<i>Darba aizsardzība, civilā aizsardzība un apkārtējās vides aizsardzība</i>
		3.14. Darba aizsardzība	<i>Darba aizsardzība, civilā aizsardzība un apkārtējās vides aizsardzība Kvalitātes un drošuma vadība aviācijā</i>
		3.15. Lietišķā komunikācija	<i>Pētījumu metodes un projektu vadība -2 (Projektu vadība) Cilvēkresursu vadība un līderība</i>
		3.16. Ētika	<i>Cilvēkresursu vadība un līderība</i>
		3.18. Svešvalodas	<i>Angļu valoda aviācijā</i>

Secinājums: TSI profesionālā maģistra studiju programma „Aviācijas vadība” nodrošina vadītāja profesijas standartā noteikto zināšanu un prasmju apguvi.

6.SALĪDZINĀJUMS AR TĀDA PAŠA LĪMEŅA UN TĀDAM PAŠAM STUDIJU VIRZIENAM ATBILSTOŠU ES VALSTS ATZĪTU AUGSTSKOLU STUDIJU PROGRAMMĀM

Profesionālā maģistra studiju programma aviācijas vadībā līdz šim Latvijā nav realizēta un arī netiek piedāvāta kā mācību programma nevienā no Baltijas valstīm. Programmas ieviešana dos iespēju paaugstināt profesionālās zināšanas gan nozarē strādājošajiem, gan tiem, kas tikai plāno savu darbību saistīt ar aviācijas jomu.

Izvēloties studiju programmas salīdzināšanai tika ņemti vērā šādi kritēriji:

- studiju virziens ir saistīts ar aviācijas vadību;
- maģistra studiju līmenis;
- programmai ir jābūt starptautiskam raksturam.

Salīdzinājums tika veikts ar līdzīgām studiju programmām ārvalstu augstākās izglītības iestādēs, ņemot vērā to, ka Latvijā līdzvērtīgas programmas nav. Lielākajā daļā augstskolu ir pieejamas uzņēmumu un biznesa vadības programmas, bet neviena augstskola Latvijā nepiedāvā profesionālu maģistra studiju programmu aviācijas vadības jomā. Līdz ar to jaunā studiju programma ir unikāla Latvijas izglītības tirgū, jo koncentrējas uz profesionālu vadītāju sagatavošanu tieši aviācijas vadības jomā. Aviācijas vadības jomas speciālistiem un dažāda līmeņa vadītājiem šobrīd ir pieejami tikai apmācības kursi gan profesionālajās jomās, gan vadībizinībās.

TSI profesionālā maģistra studiju programma „Aviācijas vadība” ir salīdzināta ar līdzīgām studiju programmām ārzemēs. Salīdzinājumam tika izvēlētas ES valstīs atzītas augstskolas un universitāte Austrālijā.

Salīdzinājumam tika izvēlētas šādas augstskolas:

- Frankfurt University of Applied Sciences (Vācija), programmas nosaukums “MBA Aviation and Tourism Management” ;
- Wildau Technical University of Applied Sciences (Vācija), programmas nosaukums “Master of Aviation Management”;
- Cranfield University (Lielbritānija), programmas nosaukums “MSc Airport Planning and Management”;
- University of Newcastle (Austrālija), programmas nosaukums “The Master of Aviation Management”. Salīdzinājuma rezultāti ir apkopoti tabulā 6.1.

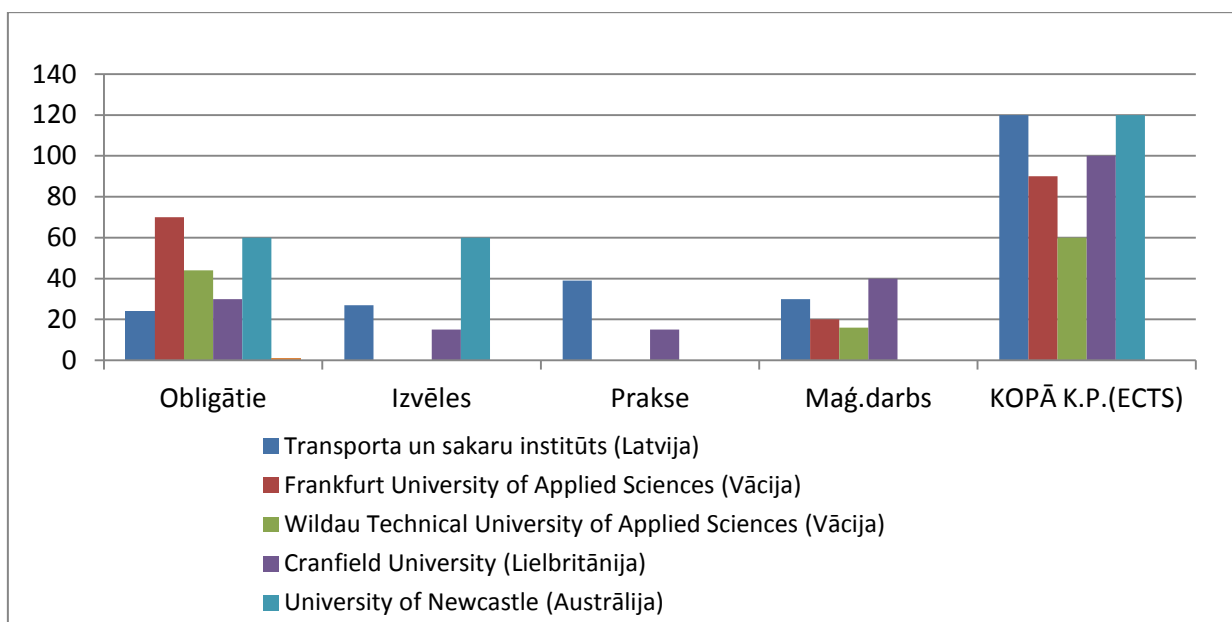
6.1.tabula. Studiju programmas „Aviācijas vadība” salīdzinājums ar citās valstīs īstenotām līdzīgām studiju programmām

Augstākās izglītības iestāde, programmas nosaukums, mājas lapa	Grāds un kvalifikācija	Studiju ilgums	ECTS	Studiju programmas mērķis
Transporta un sakaru institūts (Latvija)	Profesionālais maģistra grāds aviācijas vadībā un transporta uzņēmuma vadītāja kvalifikācija	4 sem.	120	Sagatavot starptautiska līmeņa aviācijas nozares uzņēmumu un iestāžu vadītājus, kas ieguvuši padziļinātas zināšanas, prasmes un kompetences dažādās funkcionālajās vadības jomās mūsdienu aviācijas nozarē un spēs pielietot iegūtās zināšanas aviācijas uzņēmumu un iestāžu ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā, veikt konsultatīvu un pētniecisku darbību.
Frankfurt University of Applied Sciences (Vācija), MBA Aviation and Tourism Management www.frankfurt-university.de/	Maģistra grāds biznesa vadībā (Master of Business Administration)	4 sem.	90	Sagatavot vadītājus aviācijas un tūrisma nozarei, kuriem būtu nepieciešamās zināšanas, lai ieņemtu augsta līmeņa vadības amatus starptautiskos uzņēmumos

Augstākās izglītības iestāde, programmas nosaukums, mājas lapa	Grāds un kvalifikācija	Studiju ilgums	ECTS	Studiju programmas mērķis
Wildau Technical University of Applied Sciences (Vācija), Aviation Management www.th-wildau.de	Maģistra grāds Aviācijas vadībā (Master of Aviation Management)	2 sem.	60	Nodrošināt jaunu, motivētu un specializētu darbaspēku ar padziļinātām zināšanām aviācijas vadībā
Cranfield University (Lielbritānija), MSc Airport Planning and Management www.cranfield.ac.uk	Sociālo zinātņu maģistra grāds Lidostu plānošanā un vadībā (MSc in Airport Planning and Management)	2 sem.(1 gads klātie) 3 sem. (3 gadi), neklātie	100	Nodrošināt studentus ar zināšanām, sapratni un prasmēm lidostu plānošanā un vadībā, kas ļautu tiem sniegt pozitīvu ieguldījumu lidostu un gaisa transporta industrijai kā praktiķiem, tā pētniekiem
University of Newcastle (Austrālija), The Master of Aviation Management www.newcastle.edu.au	Maģistra grāds Aviācijas vadībā, (Master of Aviation Management)	3 trim. (tikai neklātie)	120	Programma nodrošina ar industrijai atbilstošām prasmēm un zināšanām, kas paver vadības karjeras iespējas Aviācijas nozarē.

6.2.tabula. Augstskolu salīdzinājuma rezultāti

Augstskola	Obligātie		Izvēles (ierobežotās)		Prakse		Maģ.darbs		KOPĀ ECTS
	ECTS	%	ECTS	%	ECTS	%	ECTS	%	
Transporta un sakaru institūts (Latvija)	24	20%	27	22,5%	39	32,5%	30	25%	120
Frankfurt University of Applied Sciences (Vācija)	70	78%	0	0%	0	0%	20	22%	90
Wildau Technical University of Applied Sciences (Vācija)	44	73%	0	0%	0	0%	16	27%	60
Cranfield University (Lielbritānija)	30	30%	15	15%	15	15%	40	40%	100
University of Newcastle (Austrālija)	60	50%	60	50%	0	0%	0	0%	120
Vidēji	45,6	50,2%	20,4	17,5%	10,8	9,5%	21,2	22,8%	98

6.1.att. Augstskolu salīdzinājuma rezultāti

Kā augstāk redzams, izvēlētajās augstskolās ar līdzīgām studiju programmām ir dažāda pieeja studiju programmas sastādīšanai, ko nosaka gan katras valsts augstākās izglītības specifika, gan pašas augstskolas pieeja studiju procesa organizēšanai.

Kopumā redzams, ka TSI programma, ņemot vērā, ka tā ir profesionālā maģistra programma, salīdzinājumā ar citām augstskolām piedāvā labi sabalansētu teorētisko studiju procesa sadaļu ar studiju procesa praktisko daļu, kopumā nodrošinot nepieciešamo kredītpunktu skaitu, lai studiju procesa beigās studenti iegūtu profesionālo kvalifikāciju un profesionālā maģistra grādu.

7. STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANĀ IESAISTĪTĀ AKADĒMISKĀ PERSONĀLA UZSKAITĪJUMS

7.1. Profesionālā maģistra studiju programmā nodarbinātais akadēmiskais personāls

Profesionālās maģistra studiju programmas īstenošanā iesaistīti 14 mācībspēki. No tiem 9 (64%) ir TSI akadēmiskais personāls: 7 profesori un asociētie profesori un 2 docenti. Visiem TSI ievēlētajiem docētājiem ir doktora zinātniskais grāds. TSI akadēmiskais personāls pamatā nodrošina obligātās daļas studiju priekšmetu pasniegšanu. Pārējie mācībspēki ir viesdocētāji no Starptautiskās lidostas Rīga un aviokompānijām, kas nodrošina ierobežotās izvēles daļas (B bloka) studiju priekšmetu pasniegšanu, t.i. studiju priekšmetu, kas saistīti ar konkrētu aviācijas jomu profesionālām zināšanām.

Programmas īstenošanā iesaistīts arī viesdocētājs no Vācijas Vismāras universitātes asoc. profesors, ES projektu centra vadītājs Anatoli Beifert. Viņa galvenie darbības virzieni ir Eiropas Komisijas finansēto projektu pētījumu un īstenošanas pasākumu koordinēšana un menedžments, aviopāravadājumu loģistika, piegādes ķedes un loģistikas vadība, starptautiskas biznesa operācijas u.c.

Programmā iesaistīto mācībspēku saraksts sniegts 10.pielikumā.

7.1. tabula **Studiju kursu nodrošinājums studiju programmai „Aviācijas vadība”**

N. p.k.	Studiju kurss	Docētāja vārds, uzvārds	Zin.vai akad.grāds, zin.nosauk.	Pamatdarba vieta, amats	Ievēlēts TSI
1.	Globālā ekonomika un starptautiskā biznesa vide	Jurijs Baltgailis	Dr.oec.	docents	ievēlēts
2.	Ilgtspējīgas piegādes ķēdes vadība un vairākveidu pārvaldījumi	Anatoli Beifert	PhD (Logistics)	viesdocētājs, Vismāras universitātes (Vācija) asoc. profesors, ES projektu centra vadītājs	--
3.	Finanšu vadība	Irina Kuzmina-Merlino	Dr.oec.	profesore	ievēlēts
4.	Cilvēkresursu vadība un līderība	Išgalejs Išmuhametovs	Dr. psych.	asoc.profesors	ievēlēts
5.	Pētījumu metodes un projektu vadība - 1 (Datu analīze)	Irina Jackiva	Dr.sc.ing.	profesore	ievēlēts
	Pētījumu metodes un projektu vadība - 2 (Projektu vadība)	Igors Kabaškins	Dr.habil.sc.ing.	profesors	ievēlēts
	Pētījumu metodes un projektu vadība - 3 (Lēmumu pieņemšanas metodoloģija)	Irina Jackiva	Dr.sc.ing.	profesore	ievēlēts
6.	Lidostu vadība	Artūrs Kokars	MBA, LL.M.	viesdocētājs, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga” valdes priekšsēdētāja padomnieks	--
7.	Aviokompāniju vadība	Jeļena Rigere	Mg.fil.	viesdocētājs, aviokompānijas RAF-AVIA komeddirektore	--
8.	Stratēģiskā un pārmaiņu vadība aviācijā	Artūrs Saveljevs	Mg.oec, MSc Airport Planning and Management	viesdocētājs, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga” komerciālā departamenta direktors	--
9.	Gaisa kuģu apkopes vadība	Aleksandrs Medvedevs	Dr.sc.ing.	profesors	ievēlēts
10.	Kvalitātes un drošuma vadība aviācijā	Ivars Pavasars	Mg. EMBA	viesdocētājs, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga” Personāla attīstības nodaļas (Mācību centrs) vadītājs	--
11.	Starptautiskās tirdzniecības un aviācijas juridiskie aspekti	Artūrs Kokars	MBA, LL.M.	viesdocētājs, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga” valdes priekšsēdētāja padomnieks.	--
12.	Angļu valoda aviācijā	Kristīne Užule	PhD.	docente	ievēlēts
13.	Mārketinga vadība	Jūlija Stukaļina	Dr.sc. admin.,	asoc.profesore	ievēlēts
14.	Informācijas sistēmas un tehnoloģijas biznesā	Mihails Savrasovs	Dr.sc.ing.,	asoc.profesors	ievēlēts
15.	Prakses	Aleksandrs Medvedevs	Dr.sc.ing.	profesors	ievēlēts
		Išgalejs Išmuhametovs	Dr. psych.	asoc.profesors	ievēlēts
		Artūrs Saveljevs	Mg.oec, MSc Airport Planning and Management	viesdocētājs, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga” komerciālā departamenta direktors	--

TSI ir nepieciešamie mācībspēki- gan akadēmiskais personāls, gan viespasniedzēji, lai nodrošinātu studiju programmas īstenošanu angļu valodā: lekcijas, seminārus, praktiskās nodarbības un zinātnisko darbību. Apliecinājumi par akadēmiskā personāla svešvalodas prasmju līmeņa atbilstību vismaz B2 līmenim atbilstoši Eiropas Valodas prasmju novērtējuma līmeņiem sniegt 11. pielikuma.)

Akadēmiskā personāla kompetenci apliecina:

- akadēmiskā personāla kvalifikācija, tā atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- zinātniskais darbs, zinātniskā darba tematikas aktualitāte un sadarbība ar zinātniskajām institūcijām Latvijā un ārvalstīs;
- profesionālā kompetence, ko apliecina profesionālā un akadēmiskā darba stāžs; sagatavotie maģistri un doktori; izstrādātie mācību līdzekļi, zinātniskas publikācijas; līdzdalība projektos un to vadīšana, līdzdalība studiju programmu izstrādē vai to vadīšana, sadarbība ar Latvijas un ārzemju augstskolām; darbs ar ārvalstu studējošiem; studiju kursu izstrāde, profesionālās darbības pašnovērtējums u.c.

Iepriekš minētā informācija ietverta mācībspēku CV un skatāma 12.pielikumā.

Akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšana TSI tiek veikta saskaņā ar 09.03.2017. apstiprināto „TSI Akadēmiskā personāla atestācijas organizēšanas kārtību TSI 2016. - 2017. mācību gadam”, saskaņā ar kuru tiek vērtēta akadēmiskā personāla zinātniskā darbība, pedagoģiskā darbība, organizatoriskā un administratīvā darbība. Vērtēšana ietver vairākus posmus - akadēmiskā personāla pašnovērtējumu, administrācijas vērtējumu un gala vērtējumu.

Dotā informācija apliecina, ka studiju programmas „Aviācijas vadība” obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās ne mazāk kā pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos TSI.

7.2. Akadēmiskā personāla pētniecības darbība un tā ietekme uz studiju darbu

Zinātniski pētnieciskā darbība ir neatņemama studiju procesa sastāvdaļa. Visi vadošie augstskolas docētāji, kuri aktīvi piedalās zinātniskajos pētījumos, plaši pielieto iegūtos zinātniskos rezultātus studiju procesā: gatavojoties lekcijām, izstrādājot praktisko piemēru mācību metodiku, semināru nodarbības, projektu darbus, un izlaiduma darbu tematiku.

TSI mācību laboratorijās ir pieejamas iekārtas un speciāla programmatūra, kas iegādāta zinātnisko pētījumu vajadzībām. Laboratorijas iespējas aktīvi izmanto studējošie maģistra darbu izstrādē, kā arī tās tiek izmantotas augstskolas bakalauru un doktorantu vajadzībām. Daudzos zinātniskajos projektos piedalās studenti, kuri palīdz savākt un apstrādāt pētījumos izmantojamo informāciju.

Pieci studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki ir Latvijas Zinātnes padomes eksperti- profesori Igors Kabaškins, Irina Jackiva un Mihails Savrasovs (transportā un satiksmē), Irina Kuzmina –Merlino (ekonomika), asoc.profesore Jūlija Stukalina (vadībzinātnē).

Mācībspēki ir vietējo un starptautisko žurnālu un cita veida izdevumu redakcijas locekļi:

I. Jackiva ir vairāku starptautisku žurnālu redakcijas locekle: „Transport” (VGTU, Lietuva) , “Maintenance and reliability” (Polish Maintenance Society, Polija), „Transport and Telecommunication” (TSI), „Mathematics in Engineering, Science and Aerospace”, “Economics of Development” (Kharkiv National University of Economics); starptautiskā žurnāla “Journal of Air Transportation” recenzente (USA, University of Nebraska at Omaha); žurnāla " Student Research Works "(TSI) redaktore.

I.Kabaškins ir divu zinātnisko žurnālu „Computer Modeling and New Technologies” un „Transport and Telecommunication” galvenais redaktors, Nebraskas Universitātes (Omaha, ASV) izdotā žurnāla „Journal of Air Transportation” līdzredaktors un starptautiskās redakcijas loceklis, kā arī darbojas daudzu zinātnisko žurnālu redakcijas sastāvā: “Journal of Air Transportation” (Nebraskas Universitāte, ASV), “Journal of Aviation Technology and Engineering” (Purdue Universitāte, ASV), “Transport” (Lietuvas Zinātņu akadēmija), “Technological and Economic Development” un “Aviation” (Viļņas Ģediminas Tehniskā universitāte); “Transactions on Transport Sciences” (Čehijas Republikas Satiksmes Ministrija), “Sustainable Spatial Development” (RTU), “Regional Review” (Daugavpils Universitāte), “Scientific Journal on Transportation systems and Information Technology” (Ekonomikas un inovācijas universitāte, Polija) u.c.

I.Kuzmina-Merlino ir žurnālu redakcijas locekle: “Journal of Business Case Studies” (The Clute Institute, ASV), “The University Yearbook” (University of National and World Economy, Bulgārija), “Forum Scientiae Oeconomia” (Polija).

Sīkāk programmā iesaistīto docētāju zinātniskas pētniecības rezultātus un publikācijas skatīt docētāju CV (12.pielikums un 13.pielikums).

Transporta un sakaru institūtā liela uzmanība tiek pievērsta docētāju zinātniskajai un radošajai darbībai, jau ilgstoši katru gadu tiek organizētas daudzas vietējā mēroga un starptautiskās zinātniskās un mācību metodiskās konferences, no kurām galvenās :

Ikgadējās konferences:

- Starptautiskā konference “Reliability and Statistics in Transportation and Communication”. 2000-2016.g;
- Divas reizes gadā no 2002.gada TSI tiek organizēta studējošo zinātniskā konference “Zinātne un tehnoloģija – solis nākotnē”. Konference nodrošina iespēju jauniešiem pētniekiem piedalīties starptautisku zinātniskajā konferencē un sadarboties ar pieredzējušiem zinātniekiem. Visu TSI realizēto maģistratūras studiju programmu studējošajiem uzstāšanās konferencē pirms gala pārbaudījuma darba aizstāvēšanas ir obligāta;
- Starptautiskā zinātniski praktiskā un mācību metodiskā konference „Mūsdienu izglītības problēmas” 2003.-2017.g.

Starptautiskās konferences:

- Starptautiskā zinātniski praktiskā konference „Eirāzijas transporta koridors: tendences, stratēģijas, prakse.” 2015.gada 23. un 24. aprīlī;

TSI izdod starptautiski citējamus žurnālus:

- Transport and Telecommunication ,ISSN 1407-6160, Transport and Telecommunication Institute, Latvia (SCOPUS (since 2008, Vol. 9, No 1), Elsevier Database, The Summon, VINITI, Versita, Transportation Research Board, JournalTOCs, INSPEC, TEMA (Technology and Management). Kopumā žurnāls indeksets vairāk nekā 26 bibliogrāfiskajās datu bāzēs. Bibliografiskie indeksi pedējos gados leicina par žurnāla kvalitātes paaugstināšanos un tādējādi var kalpot par labu līdzekli, lai dalītos ar pētījumu rezultātiem ar žurnāla auditoriju.
- Jauniešiem pētniekiem tiek izdots žurnāls: Research and Technology – Step into the Future ISSN 1691-2853

Studiju programmā iesaistīto mācībspēku ar studiju virzienu saistītās publikācijas par pēdējiem 6 gadiem sniegtas 13.pielikumā.

Studiju process cieši saistīts ar zinātniskajiem pētījumiem, ko veic katedru mācībspēki. 2016.gadā TSI zinātnisko darbinieku reģistrā bija iekļauti 35 pētnieki.

Studiju programmā iesaistīto mācībspēku zinātnieki aktīvi piedalās un arī vada daudzus zinātniskos projektus kā valsts, tā arī starptautiskajā līmenī.

TSI zinātnisko pētījumu projektu darbība

- COST Action TU1408 Air Transport and Regional Development (ATARD), 2015.-2019., I.Kabaškins.
- Smart Logistics and Freight Villages Initiative (SmartLog), 2016.-2019., I.Kabaškins.
- COST Action 15221 Advancing effective institutional models towards cohesive teaching, learning, research and writing development, 2016.-2020., J.Stukaļina.
- COST Action CA15137 European Network for Research Evaluation in the Social Sciences and the Humanities (ENRESSH), 2016.-2020., J.Stukaļina.
- Harmonised and Modernised Multidisciplinary Railway Education (EDU-RAIL), 2015.-2018., I.Kabaškins.
- COST Action TU1305 Social networks and travel behavior, 2015.-2018. M.savrasovs.
- Enhancing excellence and innovation capacity in sustainable transport interchanges (ALLIANCE). 2016.- 2018. I. Jackiva, M.Savrasovs, I.Kuzmina-Merlino, I.Kabaškins.
- COST Action TU1306: Fostering knowledge about the relationship between Information and Communication Technologies and Public Spaces supported by strategies to improve their use and attractiveness (CYBERPARKS). 2014.-2018. I.Jackiva.
- Learning with ICT use (LEARN IT). 2014.-2016. J.Stukaļina, I.Išmuhametovs.
- EU-wide establishment of enduring national and European support networks for sustainable urban mobility. 2014.-2017. I.Jackiva.
- COST Action TU1004: Modelling Public Transport Passenger Flows in the Era of Intelligent Transport Systems. 2011.-2015. I.Jackiva.
- Policy Learning in Information Technologies for Public Transport Enhancement (POLITE). 2012.-2016. I.Jackiva.
- Logistics and Overland Transport Network for Training 'Blue Collars' (LogOnTrain). 2013.-2014. A.Medvedevs.
- FP7: Enhancing the transfer of Intelligent Transportation System innovations to the market (T-TRANS). 2012/-2014. I.Kabaškins, I.Jackiva, M.Savrasovs.

Ar docētāju aktivitātēm Latvijas un starptautiskajos projektos var iepazīties 14.pielikumā.

Lai iegūtu lielāku atpazīstamību Eiropas mērogā, TSI ir pievienojusies ECTRI (Eiropas asociācija, kas nodarbojas ar pētījumiem ilgtspējīgas un multimodālas mobilitātes jomā) un tās ietvaros piedalās vairākās tematiskajās grupās - Mobilitātes grupā, Loģistikas grupā un Transporta plūsmu vadības grupā. Profesore I.Jackiva (Yatskiv) ir ECTRI valdes locekle un kuratore ECTRI tematiskajā grupā Transporta plūsmu vadība, kas nodrošina zinātniskās informācijas apmaiņu un ļauj nodibinot kontaktus ar vadošajiem Eiropas transporta un satiksmes jomas speciālistiem.

TSI izstrādātajā pētniecības programmā un stratēģijā kā galvenie pētniecības darbības virzieni noteikti: IKT (telemātika); viedie risinājumi transportā un loģistikā (aviācija, viedās transporta sistēmas, transporta simulācija un modelēšana, viedā loģistika), digitālā sabiedrība un ekonomika (viedās pilsētas un pilsētu mobilitāte, informācijas tehnoloģijas uzņēmējdarbībai, cilvēkorientēts digitālais laiks, bizness informācija).
(pieejams:http://www.tsi.lv/sites/default/files/editor/transport_and_telecommunication_institute_research_programme_final_website.pdf).

8. STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANĀ IESAISTĪTO STRUKTŪRVIENTĪBU UZSKAITĪJUMS

Studiju programmas īstenošanā iesaistītas visas fakultātes un to pakļautībā esošās katedras, kā arī citas augstskolas struktūrvienības, kas savas kompetences ietvaros nodrošina studiju programmās paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu.

Studiju programma būs starpfakultāšu un tās realizēšanu pamatā nodrošinās Vadībzinātņu un ekonomikas fakultāte, ar tās sastāvā ietilpstošajām katedrām: Ekonomikas, finanšu un vadības katedra; Humanitāro zinātņu katedra, un Transporta un loģistikas fakultātes Aviācijas transporta katedra, kas iesaistīta prakse organizēšanā un profesionālu aviācijas jomas mācībspēku piesaistīšanā.

Tāpat studiju procesā iesaistītas:

1. Datorzinātņu un telekomunikāciju fakultāte: Elektronikas un telekomunikāciju katedra; Matemātisko metožu un modelēšanas katedra.
2. Korporatīvo klientu daļa, kas nodarbojas ar prakses organizēšanu.
3. Studiju daļa, kas organizē darbu ar studējošajiem.
4. Akadēmiskais un profesionālais aviācijas centrs (APAC), kas pamatā nodrošina teorētiskas un praktiskas apmācības un pieņem eksāmenus specializētajos aviācijas apmācībasursos. APAC trenažieris Airbuss 320 tiks izmantots studiju priekšmeta „Gaisa kuģu apkopes vadība” apmācībā.
5. Lietišķo programmu sistēmu laboratorija (LLA)- tiek veikta pētniecība un sniegtas konsultācijas attiecībā uz jautājumiem, kuri skar satiksmes / transporta, loģistikas un uzņēmējdarbības īstenošanas / ražošanas procesus. Pētniecībā un analīzē tiek izmantota mūsdienīga procesu simulācijas programmatūra, kura nodrošina augsti kvalitatīvu, reprezentatīvu un daudzšķautņainu pētījumu sistēmu analīzi. LLA tiks izmantots studiju priekšmeta „Pētījumu metodes un projektu vadība” apmācībā.
6. Zinātniskais institūts, kas realizē fundamentālus un lietišķus pētījumus, nodrošina jauno zinātnieku kvalitatīvu sagatavošanu un studentu iesaistīšanu zinātniskajā pētniecībā.

9. STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMĀS MĀCĪBU PALĪGPERSOŅS

TSI organizēts centralizēts studiju procesa un informācijas struktūras atbalsts, kurš skar visas realizētās studiju programmas. Izveidots HELP DESK dienests, kurš pieņem pieteikumus, apstrādā tos un dod norādījumus dežurējošajam palīgpersoņam. Palīgpersoņa raksturojums sniegts tabulā.

7.3.tabula **Palīgpersoņa raksturojums**

Nr. p.k.	Specialitāte	Uzdevums	Skaitis	Piezīmes
1	Servisa inženieris	Lietotāju, studiju procesa, IT servisu atbalsts	2	24 st. diena, 7 dienas nedēļā
2	Datortehniķis	Datortehnikas ekspluatācija	2	
3	IT struktūras administrators	IT struktūras funkcionēšanas atbalsts	2	24 st. diena, 7 dienas nedēļā
4	Informatīvā nodrošinājuma inženieris	Studiju materiālu izveides un izmantošanas uzturēšana	1	

10. STUDIJU PROGRAMMAS IZMAKSAS

Transporta un sakaru institūts ir juridiskas personas dibināta privāta augstskola, tāpēc studējošo iemaksātā studiju maksa ir galvenais studiju procesa nodrošināšanas finansējuma avots.

Pastāvīgie pašu ieņēmumu avoti augstskolā ir:

- ieņēmumi no studiju maksas (80%);
- ieņēmumi no mācību kursiem (13%);
- ieņēmumi no līgumpētījumiem (3%);
- ieņēmumi no citās zinātniskās darbības (1%);
- ieņēmumi no telpu nomas, komunāliem pakalpojumiem un citiem pakalpojumiem (3%).

Savukārt, studiju maksa tiek segta no fizisko un/vai juridisko personu līdzekļiem, to veido: studējoša personīgie līdzekļi, studējoša darba devēja līdzekļi, studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu, komerckredīts, sponsoru līdzekļi.

Studiju apmaksas kārtība noteikta 27.06.2015. „Studiju apmaksas kārtības noteikumi Transporta un sakaru institūtā” (pieejams:

http://www.tsi.lv/sites/default/files/editor/rikojums_studiju_apmaksas_kartibas_noteikumi_2015.pdf).

Studiju maksas apmēru katram studiju gadam apstiprina ar rektora rīkojumu. Katru gadu studentiem ir pieejamas TSI akcionāru piešķirtās budžeta vietas, tāpat tiek noteiktas maksas atlaides un piešķirtas uzņēmumu stipendijas.

Ieņēmuma daļu TSI sadala atbilstoši zemāk minētajiem posteņiem:

- darba samaksa un citas personāla izmaksas sastāda līdz 56% no kopējām izmaksām;
- komunālo pakalpojumu un infrastruktūras uzturēšanas izmaksas sastāda līdz 14% no kopējām izmaksām;
- mārketinga un reklāmas izmaksas sastāda līdz 10% no kopējām izmaksām;
- izmaksas mācību procesa nodrošināšanai sastāda līdz 7% no kopējām izmaksām;
- zinātniskās darbības izmaksas sastāda līdz 4% no kopējām izmaksām;
- pārējās izmaksas veido līdz 9% no kopējām izmaksām.

Detalizēta finanšu informācija par programmas izmaksām ir pieejama TSI finanšu daļā.

11. STUDIJU UN INFORMATĪVĀ BĀZE (TAI SKAITĀ BIBLIOTĒKA), KĀ ARĪ FINANSIĀLĀ UN MATERIĀLTEHNISKĀ BĀZE

Studiju programmas realizācija Rīgā tiek īstenota mācību korpusā ar kopējo platību 13 567,10 m², kas atrodas Lomonosova ielā 1. Pašlaik TSI auditoriju fondā ir 12 lekciju auditorijas, 10 datorklases, vairāk nekā 20 auditorijas praktiskajām un laboratorijas nodarbībām. (skat.15.pielikumu). Studiju un zinātniskā darba telpu platība veido 9638 m² sporta un atpūtas telpu platība 2879 m².

Mācību telpās par augstskolas līdzekļiem veikts moderns remonts. Laikā no 2010.gada līdz 2013.gadam TSI īstenotā projekta “Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas kā vienots akadēmiskais resurss Transporta un sakaru institūtā” (vienošanās Nr. 2010/0180/3DP/3.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/023) ietvaros tika veikti ēkas būvdarbi un ēkas infrastruktūras pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem: veikta liftu iegāde un uzstādīšana; iekšējo un ārējo kāpņu pielāgošana personām ar invaliditāti; higiēnas telpu renovācijas un pielāgošanas personām ar invaliditāti.

IT infrastruktūrai ir savs datu centrs, kas nodrošina ar nepieciešamajiem serveriem mācību procesu, apvieno iekšējos tīklus un optiskus sakaru kanālus. Attiecībā uz lokālajiem tīkliem augstskolā ir maģistrālais tīkls 1Gb/s CAT; bezvadu tīkls sedz gandrīz visas augstskolas telpas (802.11/b/g/n standarti).

Augstskolā esošo datoru skaits ar interneta pieslēgumu ir 475, no kuriem 400 tiek izmantoti mācību procesam un zinātniskajam darbam, kā arī vairāk nekā 15 serveru, kas apvienoti vienotā informācijas sistēmā TSI Intranet. Studiju procesā tiek izmantotas aptuveni 100 dažādas programmu paketes, tajā skaitā: Matlab, Statistica, SPSS, GPSS World, AnyLogic, 3D Max u.c. Laboratorijas nodarbības notiek specializētās auditorijās.

Praktiski visas lekciju auditorijas un datorklases ir aprīkotas ar stacionāriem videoprojektoriem un LCD-paneļiem.

Ar aviācijas nozari saistītās programmas tiek realizētas uz TSI Akadēmiskā un profesionālā aviācijas centra bāzes, kas 2009.gadā ir sertificēta kā tehniskās apkopes apmācības organizācija atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1321/2014 IV pielikuma (147.daļa) iedaļai.

APAC kā TSI struktūrvienība atrodas augstskolas mācību korpusa ēkā, aizņemot telpas ēkas pagrabstāvā, kur atrodas 2 mācību klases un 2 laboratorijas telpas TSI/APAC klases ir aprīkotas ar trenāžieriem, darba galdiem ar mūsdienu aprīkojumu un instrumentiem, kas ir nepieciešami aviācijas speciālistu apmācībai.

No 2017.gada janvāra TSI studējošajiem pieejama pilnībā atjaunota un labiekārtota sporta zāle, kurā tiek piedāvātas nodarbības dažādos sporta veidos. Studējošajiem ir iespējams izvēlēties sporta nodarbības atbilstoši savām interesēm, kā arī nodarboties ar sportu papildus sekcijās.

Studējošo pašpārvaldei ir izdalīts LR Augstskolu likumā noteiktais finansējums un darba telpas, kas aprīkotas ar datortehniku un internetu.

TSI pamatlīdzekļu kopējā vērtība ir 7,18 milj. euro. Šo summu veido augstskolai piederošas ēkas un zemes gabali, aprīkojums, datorprogrammas.

9.10.tabula. TSI esošie pamatlīdzekļi

Pozīcija	Kopā (EUR)
Aprīkojums	854 725
Datorprogrammas	459 203
Datortehnika, u.c.	1 546 470
Zeme, ēkas apbūves	3 574 680
Ieguldījumi pamatlīdzekļos	284 450
Mēbeles, u.c. inventārs	461 391
Kopā:	7 180 919

Pašlaik TSI iesniedzis projekta pieteikumu Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansējuma 8.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu" projektam. Kaut arī uzsvars šeit likts uz STEM programmām, praktisku labumu gūs visi augstskolas studējošie neatkarīgi no studiju programmas, jo tiks renovētas mācību auditorijas 2.stāvā 656 m² (auditoriju Nr. I, II un III), notiks novecojušo serveru maiņa – serveri ar mācību datiem un serveri mācību procesa nodrošināšanai (studentu nodrošināšana ar e-pastiem, tālmācības sistēma Moodle) Multimediju laboratorijas atjaunināšana (videolekciju un citu materiālu ierakstīšana klātienēs, neklātienēs un tālmācības nodaļām), bibliotēkas fonda paplašinājums gan ietver konkrēti aviācijas virzienu.

TSI ir noslēdzis virkni sadarbības līgumu ar daudzām organizācijām, uzņēmumiem un institūcijām, kuros paredzēts veikt kopīgus pētniecisko un akadēmisko darbību, kopīgu materiālo resursu izmantošanu- noslēgti sadarbības līgumi ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti, Latvijas Jūras akadēmiju, Vidzemes augstskolu u.c.

Bibliotēka

Augstskolas bibliotēka centralizēti nodrošina Transporta un sakaru institūta studentus un akadēmisko personālu ar mācību, zinātnisko un metodisko literatūru.

Bibliotēkas darbības principi:

- izveidota un tiek papildināta vienotā elektroniskā bibliotēkas krājumu datu bāze, pieejama vietnē <http://services.tsi.lv/library/page.php?lang=lv> ;
- nodrošināta iespēja lietotājiem attālināti piekļūt savam izsniegtās literatūras kontam un virtuāli rezervēt izdevumus;
- izveidota un tiek papildināta TSI docētāju izdoto darbu datu bāze.

Bibliotēkas krājumu veidošanas principi:

- katra semestra sākumā tiek saņemti pieprasījumi no fakultātēm .
- notiek regulāras konsultācijas ar akadēmisko personālu un TSI vadību par bibliotēkas fonda atjaunošanu.
- tiek paredzēti līdzekļi bibliotēkas resursu papildināšanai (literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai).
- informācija par jaunākajām iegādātajām grāmatām un žurnāliem tiek izvietota TSI mājas lapā un izsūtīta kā elektroniska informācija visiem TSI darbiniekiem un studējošajiem.
- tiek izmantoti datu bāzu izmēģinājumi.

Bibliotēkai ir divas lasītavas, no kurām viena atrodas Rīgā, viena Daugavpilī. Bibliotēkas lietotāju rīcībā ir nepieciešamais skaits datoru.

Bibliotēkas fonds pamatā veidots no izdevumiem, kas izdoti pēc 2007.gada. Uz 2016.gada septembri augstskolas rīcībā vadības, aviācijas un transporta virzienā bija vairāk nekā 1330 nosaukumu grāmatas (30120 eksemplāri) un vairāk nekā 45 nosaukumu žurnāli (no tiem 3 nosaukumu – latviešu valodā, 36 – angļu valodā un 6 - krievu valodā) , kas pārsvarā abonēti uz gadu. Daži tehnisko grāmatu un žurnālu eksemplāri ir vienīgie eksemplāri Latvijā. Iegādāta speciāla kolekcija Springer Transportaion Research.

TSI bibliotēka tāpat tiek papildināta ar daudziem metodiskajiem norādījumiem, kurus izstrādājuši TSI docētāji. Šīs grāmatas iegādājas arī paši augstskolas studenti (līdz 80% tirāžas). Pāreja uz jaunajām elektroniskajām studiju tehnoloģijām sakarā ar tālmācības sistēmas Moodle ieviešanu studiju procesā vairākas reizes palielināja metodisko materiālu skaita pieaugumu elektroniskā veidā. Bibliotēkā pieejamā mācību literatūra studiju virzienā, tostarp, aviācijā:

- vadībzinātne, ekonomika, finanses, marketings –7155 eks. (3369 nosaukumu);
- aviācija, kosmonautika, lidaparātu konstrukcija, lidaparātu apkalpošana - 543 eks.;
- transporta menedžments, transporta marketings, tostarp, aviācijas menedžments- 133 eks. (91 angļu valodā);
- transporta pētījumu matemātiskas metodes -49 eks.;
- transporta ekspeidīcijas uzņēmumi - 33 eks.

Bibliotēkā ir pieejami šādi periodiskie resursi:

Vadībzinātnes jomai veltīti žurnāli: Harvard Business Review, IEEE Engineering Management Review, International Journal of Strategic Property Management, Dienas bizness, Kapitāls, Bilance, Lursoft laikrakstu bibliotēka u.c. Statistikā informācija, kas apkopota European Comission Studiesand Reports. Beyondvision 2020 (towards 2050), Eurostat Statistical Books (differentissues) , Latvijas Banka gada pārskatos. *Katalogi:* Business Management, EE Edward

Elgar publishing; Economics&Management, Peter Lang international academic Publisher; Gower Business and Management .

Transporta jomai veltīti žurnāli:

- Eurotransport , 2004-2017;
- IEEE Transactions on Intelligent Transportation Systems, 2000-2017;
- IEEE Transactions on Reliability. 2017. Vol.66;
- Research and Technology-Step into the Future. 2017. Vol.12;
- ITS (Intelligent Transportation Systems) International, 2000-2016;
- Journal of Intelligent Transportation Systems. Technology, Planning and Operations , 2004-2016.

Īpaši aviācijas tematikai veltīti žurnāli:

- Aviation Maintenance , 2011-2015;
- Aviation Week & Space Technology, 2007-2015;
- CAT Magazine. The Journal for Civil Aviation Training, 1999-2017;
- Air Traffic Technology International, 2016-2017;
- Jane's Airport Review, 1998-2017;
- Air Traffic Technology International 2016-2017;
- ICAO Journal, 2003-2016;
- ICAO Training Report, 2011-2016;
- IEEE Aerospace and Electronic Systems Magazine, 1999-2017.

TSI bibliotēkai ir pieja datu bāzēm:

- SpringerLink datu bāzes ;
- zinātniskā elektroniskā bibliotēka eLibrary.ru;
- Directory of Open Access Journals (DOAJ);
- OAPEN (Open Access Publishing in European Networks) Library;
- ScienceDirect Support Center ELSEVIER;
- PKP (Public KnoWledge Project);
- OECD iLibrary;
- World Bank;
- InTechOpen u.c.

12.INFORMĀCIJAS PAR ABSOLVENTU NODARBINĀTĪBAS PROGNOZĒM UN DARBA DEVĒJU IESAISTI STUDIJU PROGRAMMAS IZSTRADĒ

12.1. Latvijas darba un izglītības tirgus novērtējums par darba vietu pieejamību studiju programmu absolventiem

Saskaņā ar Starptautiskās lidostu padomes (*ACI Europe - Airport Council International Europe*) 2015.gadā publicēto pētījumu par Eiropas lidostu ekonomisko ietekmi 2014.gadā, Aviācijas nozares tiešā un netiešā ietekme (tai skaitā, inducētā un katalītiskā ietekme) uz Latvijas ekonomiku ir izmērāma 770 miljonus EUR jeb 3,3% no IKP un 31 500 darbavietās.

Pētījumu autori, veicot nodarbinātības aprēķinus, ņēma vērā gan Latvijas aviācijas nozares uzņēmumos (lidostās, aviosabiedrībās, virszemes pakalpojumu sniedzējos, u.c.) nodarbināto cilvēku skaitu (4 200 nodarbināto 2014.gadā), gan arī ar nozari saistīto uzņēmumu, kā, piemēram, tūrisma aģentūru, aviācijas degvielas ražotāju, aviācijas kravu un loģistikas uzņēmumu, aviācijas mācību iestāžu nodarbinātos cilvēkus.

Balstoties uz Starptautiskās lidostu padomes pētījumā izmantoto metodoloģiju, Starptautiskā lidostu padome ir publicējusi Ekonomiskās ietekmes kalkulatoru, kas ļauj ikvienam izvērtēt nozares ietekmi uz valsts ekonomikām. Atbilstoši šim kalkulatoram, ņemot vērā 2016.gada Latvijas aviācijas nozares rādītājus, Latvijas aviācijas uzņēmumos 2016.gadā bija tieši nodarbināti 5 281 cilvēks (+ 25,7% pret 2014.gadu), bet ar tiem saistītajos uzņēmumos bija nodarbināti 34 823 cilvēki.

Saskaņā ar Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam Rīcības virziena "Izcila uzņēmējdarbības vide" mērķa 2 "Nodrošināt Latvijas starptautisko sasniedzamību" mērķa sasniegšanas rādītājiem, 2020. gadā lidostā "Rīga" būtu jāapkalpo 8,5 miljoni pasažieru, bet 2030.gadā 12 miljoni.

8.1. tabula **Mērķa sasniegšanas rādītāji**

	Bāzes vērtība (gads)	2014	2017	2020	2030
[149] Kravu apgrozījums Latvijas lielajās ostās (Rīga, Ventspils, Liepāja) milj. t gadā	67,4 (2011)	80	98	116	>140
[150] Apkalpoto gaisa satiksmes pasažieru skaits gadā lidostā "Rīga" (milj. gadā)	5,10(2011)	5,9	7,3	8,5	12
[151] Pasažieru skaits starptautiskajā dzelzceļa transportā (tūkst. pasažieru gadā)	338(2010)	347	353	360	2 308
[152] Apkalpoto pasažieru skaits Rīgas ostā (tūkst. gadā)	764 (2010)	900	1 050	1 150	>1 500

Avots: Latvijas Nacionālās attīstības plāns 2014.-2020.gadam

Lai gan iepriekšminētā prognoze ir visai optimistiska, Starptautiskā aviācijas transporta asociācijas (IATA - *International Air Transport Association*) 2016.gadā publicētā pasažieru prognoze paredz, ka aviācijas nozarē pārvadātais pasažieru skaits līdz 2035.gadam pieaugs no 3,8 līdz 7,2 miljardiem gadā jeb par 89,5 % (3,7% gadā).

Iepriekšminētais nozīmē, ka piepildoties Latvijas Nacionālās attīstības plānā 2014.-2020.gadam minētajām pasažieru prognozēm, 2020.gadā Latvijas aviācijas nozarē būs pieprasījums pēc 8 090 nodarbinātiem darbiniekiem (2030.gadā - 10 248), un 42 970 ar nozari saistīto uzņēmumu darbiniekiem (2030.gadā – 49 227).

2016.gadā VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" vidēji bija nodarbināti 1100 cilvēki, no kuriem 65 bija dažādu līmeņu struktūrvienību vadītāji. Tas ļauj secināt, ka vidēji uz 17 nodarbinātajiem šajā uzņēmumā ir viens vadītājs. Ja šo rādītāju attiecina uz visiem nozarē nodarbinātajiem, tad var pieņemt, ka 2016.gadā aviācijas nozarē bija nodarbināti 311 dažāda līmeņa vadītāji, bet to skaits līdz 2020.gadam proporcionāli pasažieru skaita pieaugumam varētu palielināties par 53%, bet līdz 2030.gadam par 94%.

8.2. tabula **Aviācijas nozarē nodarbināto darbinieku un vadītāju skaits**

Gads	2016	2020	2030
Nodarbināto skaits	5 281	8 090	10 248
Vadītāji	311	476	603

Augstākminētais skaidri norāda uz to, ka Aviācijas nozare pasaulē un arī Latvijā piedzīvo strauju izaugsmi, kā rezultātā pieaugs gan nozarē pārvadāto pasažieru skaits, gan pieprasījums pēc nozares uzņēmumu pakalpojumiem, un visbeidzot pieprasījums pēc kvalificētiem darbiniekiem.

Pirms studiju programmas apstiprināšanas veiktajā ekspertīzē, atbilstoši Augstskolu likuma ceturtās daļas prasībām, nozarē strādājošu uzņēmumu pārstāvji izvērtēja attiecīgās studiju programmas īstenošanas lietderību un atšķirības no līdzīgām Latvijā realizētām maģistra programmām. Tā kā studiju programma būs starpfakultāšu, tad eksperti bija gan Vadībzinātņu un ekonomikas un Transporta un loģistikas fakultātes Domes ārējie locekļi: Leonids

Gorodņickis, Fligft Consulting Group valdes loceklis, Arturs Saveljevs, lidostas Rīga komerciālā departamenta direktors, Anatolijs Prohorovs, SIA PROKS generaldirektors, Nina Saļņikova, MKC Vērtspapīri valdes loceklis, gan aviācijas nozares uzņēmumu pārstāvji. (17.,18.pielikumi).

Ekspertīzes rezultātā konstatēts, ka profesionālā maģistra studiju programma Aviācijas vadībā šobrīd Latvijā netiek realizēta, bet izglītības tirgū tiek piedāvātas dažāda līmeņa dažādas augstākās izglītības programmas transporta nozarē, loģistikā un uzņēmējdarbības vadībā.

Attiecībā uz Aviācijas nozari šobrīd tiek piedāvātas šauri specializētu iegūstamo tehnisko kvalifikāciju programmas, kā, piemēram, Gaisa kuģu tehniskās ekspluatācijas inženiera mehāniķa vai gaisa kuģu tehniskās ekspluatācijas avionikas inženiera kvalifikācija Rīgas Tehniskās Universitātes programmā “Aviācijas transports”, vai Gaisa satiksmes vadības inženiera kvalifikācija Rīgas Aeronavigācijas Institūta programmā “Gaisa transporta kustības vadība”.

Taču Transporta un sakaru institūts uz doto brīdi būtu vienīgā no Latvijas augstskolām, kas sagatavotu uzņēmumu un iestāžu vadītājus ar specializāciju tieši strauji augošajā Aviācijas nozarē, un, kura profesionālās maģistra programmas “Aviācijas vadība” izveidei atbalstu ir paiduši lielākie nozares uzņēmumi un nozari pārstāvošās profesionālās organizācijas. Bez tam, programmas orientācija un profesionālo un praktisko zināšanu nodrošināšana būtiski veicinātu studējošo iespējas pēc programmas absolvēšanas iegūt darbavietas kādā no programmu atbalstošajām nozares organizācijām, kā, piemēram, tajās, kurās studējošie ir izgājuši praksi.

12.2. Sadarbība ar darba devējiem, profesionālajām organizācijām

Programmā “Aviācijas vadība” ir panākta sadarbība ar nozarē strādājošām organizācijām: VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””, SIA “Wings 4 Sky Group”, AS “RAF-AVIA”, SIA “Airline Support Baltic”, Flight Consulting Group un FBO RIGA ir devušas pozitīvu izvērtējumu programmai (skat.4., 17.pielikums)

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””, SIA Wings 4 Sky Group, SIA “Airline Support Baltic” ir izteikušas gatavību nodrošināt prakses vietas programmas studentiem. (sk.7.pielikumā)

TSI ir bāzes organizācija un/vai tās vadība aktīvi piedalās vadošo zinātnisko sabiedrisko organizāciju vadībā:

- Latvijas aviācijas asociācija (kas devusi pozitīvu programmas novērtējumu (18.pielikums)
- Latvijas Tālvadības gaisa kuģu asociācija;
- Latvijas Transporta attīstības un izglītības asociācija;
- Latvijas loģistikas klasteris ;
- Latvijas Operāciju pētījumu sabiedrība;
- LETERA; LIKTA u.c.

13. APLIECINĀJUMS, KA AUGSTSKOLA NODROŠINĀS IESPĒJAS TURPINĀT IZGLĪTĪBAS IEGUVI

Studiju turpināšanas iespējas programmas likvidācijas gadījumā nodrošinās TSI Vadībzinātņu un ekonomikas fakultātē realizētajā akadēmiskajā studiju programma „Sociālo zinātņu maģistrs vadībzinātnē”, ko apliecina fakultātes domes lēmums.

Garantijas līgums noslēgts arī ar Baltijas Startautisko akadēmiju, kas apliecina, ka gadījumā, ja augstākās izglītības iestāde tiek likvidēta, studējošajiem tiks nodrošināts attiecīgās augstākās izglītības programmas apguves iespējas Baltijas Startautiskajā akadēmijā. (sk.16.pielikumā).

Studiju programmas direktors

A.Saveljevs

PIELIKUMI